

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in prazniki.

Inserati: do 30 petit vrst á 2 D, do 100 vrst á 2 D 50 p, večji inserati petit vrsta 4 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;

Popust po dogovoru — inseratni davek posebej.

Vprašanjem gledi inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

UPRavljanje „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafeje ulica št. 5, priljeno. — Telefon št. 304.

V smislu § 14 družbenih pravil se sklicuje

redni občni zbor
delniške družbe

Narodne tiskarne
v Ljubljani

na ponedeljek, 4. avgusta 1924 ob 17.
v uredniške prostore, Knafeje ul. 5.

Dnevni red:

1. Nagovor.
2. Poročilo upravnega odbora o poslovju leta 1923 in predložitev letne bilance za dan 31. dec. 1923.
3. Predlogi upravnega odbora glede porabe čistega dobička 1. 1923.
4. Dopolnilna volitev v upravni odbor.
5. Volitev pregledovalnega odseka.
6. Predlog radi zvišanja deln. glavnice.
7. Slučajnosti.

Opomba: § 16 družbenih pravil: Kdor hoče na občnem zboru glasovati, mora svojo delnico vsaj pet dni pred občnim zborom vložiti v družbeno blagajnico.

Upravni odbor
Narodne tiskarne.

Križa in nje konec.

Križa, ki jo je izvala vlada in koje bistvo tvori zahtevo po novih volitvah, po novi narodni skupščini in po novi, trajni konstelaciji nacionalnih elementov v Jugoslaviji, se razvija točno po vnaprej določenem programu. Vlada je zahtevala od kralja, in sicer brez demisije, volilni mandat. Kralj se je vsled tega povrnil v Beograd, da se enkrat izvidi parlamentarne možnosti in da se nato samostojno odloči.

V Beogradu je naletel na precej jasno situacijo. Blok, ki tvori drugo enotno polovico narodne skupščine, je po Radićevem vstopu v boljševiško internacionalo takoreč razpadel. Radičevi poslanci sicer odklanjojo boljše viške metode ter internacionalne cilje Sovjetske Rusije in pravijo, da Radić še ni vstopil polnomočno v zeleno internacionalo. Toda za treznejšega politika pa je jasno, da se je HRSS z Radićevim potjo v Moskvo formalno priznano ali ne, to je sporedno vprašanje, izločila iz opozicionalnega bloka. Davidović je že na nekem dalmatinskom shodu izjavil pred vso javnostjo, da ne računa več na kompaktnost bloka, na njegovo

karkšnokoli programatično skupnost ter da je pripravljen vstopiti v poslovno koncentracijsko vlado. Imenoval je celo Ljubo Jovanovića, predsednika narodne skupščine, ki ga je še pred meseci ljuto napadal, kateri bi naj stopil na celo ti vladi.

V tem smislu je opozicionalni blok, to se pravi blok gg. Davidovića, drja. Korošča in dr. Spaha na včerajšnjih avdijeh, nasvetoval koncentracijsko vlado pod predsedstvom Ljube Jovanovića. Za koncentracijo naj bi pri tem prišla v poštev celokupna radikalna stranka, dočim bi se izločili samostalni demokrati. Že dejstvo, da v tako odločilnem momentu blok ni mogel predlagati kralju ničesar drugega in da se je moral na koncu svojega dvoboja proti unitaristični koaliciji zateči k poslovni vladi koncentracijskega kabineata radikalne stranke in ene, ali dveh strank opozicionalnega bloka potrujejo dovolj jasno, v kako zagato je blok zašel radi Radičeve politike in da je bila zamisel sporazumske taktike, vse oznanjevanje bratskega sporazuma in notranje bratske preureditive dejansko zapeljevanje javnosti, da se uda blokovi želi po vladni in kar je glavno, po notranji od Radića komandirani anar-

hiji.

Naši opozicionalci so blok ustavili z izrecnim namenom, da se započne širokopotezna notranja politika »pomirjenja«, kar pomeni samo anarhično vlado Radičeve koalicije. Sedaj so uviljeti, da je samo blokaška koalicija in politika nemogoča. V Beogradu pristajajo na koalicijo z radikalno stranko, in sicer na koalicijo, ki naj mirno dela v parlamentu, izgraduje zakonodajo ter redno upravlja državo. Ni si mogoče misliti večjega programatičnega in takšnega debakla, kakšnega priznava blok, ko se ponuja radikalni stranki za koalicijo delovne vlade. Ta debakl pa še posebno zadene avtonomijo SLS, ki že danes v »Slovencu« čisto odkrito naznana, da si želi koalicije z unitaristično stranko brez vsake ustavne koncesije.

Ljuba Jovanović kot predsednik narodne skupščine ve dobro, kaj mu je storiti. Kombinacija koncentracijskega kabineata je tudi vladna sama, predno je od kralja zahtevala volilni mandat, natančno premislila. Po velikih notranjih bojih zadnjega leta ne kaže, da se to stanje zavlačuje do nedoglednosti in da se vzdržuje z umetno eksistenco strank, ki niso več upravičene in katere narod danes odklanja. To velja za vse stranke opozicionalnega bloka. Posebno pa za SLS, katere parlamentarna delegacija je morebitno tretzna, koje tisk pa predstavlja danes najbolj nevarnega sovražnika mirnega in državovernega razvoja slovenskega ljudstva v novi narodni državi. Ljuba Jovanović si bo

sai si lož, iz katere sva dobro videla v prostor; toda pogled na rumenolaso bajadero z golimi, ne baš odličnimi stegni in na občinstvo, ki je bulječ občudovalo njene razčope, je kmalu preselil njenim očem. Pridružil se nama je dekle, Nemka z debelo naličenim obrazom in izzivajoče razglašenim oprsim; kapetan ji je neutegoma jeli izkazovati spoštovanje omizja, ne da bi ob tem prestal poslušati moje vesele zgodbne o naših ljudeh. A čudno, čim zabavnejše so bile istorije, tem ubitejši se mi je viden on. Oči so mu časih mahoma osrepele in ustnice so se nervozno krčile v trpko gubo, kakor bi mu uhajal duh za daljnimi, usodnimi spomini. Šele zdaj sem čutil, kako zelo se je postaral!

Baš sem z vinsko razigranostjo slikal uspehe »profesorja«-spiritista, ki nas je teden dni zadivil javnimi poizkusi, vmes pa je odgojil med tukajšnjim ženstvom veliko število medijev za povsem nejavne predstave ... ko se je moj prijatelji mahoma zdrznil, kakor da je zagledal znan, a mrzek obraz. Oči so mu trenutno zažarele v izrazu studa in sovraštva; nato se je osvestil, nalil kozarc, katerega je prevrnil v svoji čudni kretnji, ter duškoma izplil. Jaz, ki sem naglo obrnil pogled v tisto stran, sem jedva še ujel dojem zabulega, zoprn belega lica s skrbno pristrženimi briki in visoke, ohlapne postave v smokingu, ki se mi je zdelo, da sem jo moral že srečati v takih krajinah.

Vladimir Levstik:

Kri na jeklu.

NOVELA.

Ko sem tisti večer v gledališki veži nenadoma užrl kapetana Matiča, me je prešinilo kakor sama mladost in v srcu, opustošenem po glasovih debeloga tenorista, mi je radostno vzkipel spomin na bivše dni. Matič je bil moj nerazdržni prijatelj v onih ubeglih časih, ko je bila vinska kupa še dovolj globoka, da smo v nji utopili vsako skrb. Poslednji sva govorila pred desetimi leti — in nocoj, v tej minutni svodenja, se nama je zdelo obema, da se sva se zdajci pomladila za prav toliko dolgih, težkih, gremkob polnih let ...

Brez pomišljanja sva sredji »Prodane neveste« ostavila gledališče in krenila sama svojo pot, da bi se nemoteno razgovorila. Toliko sva si imela povediti! Med najnim davnim slovesom in med nocojšnjim večerom je bila krvava vojna, ki naju je zanesla vsakega v drugo stran: koliko prigod, koliko ljubit, koliko butilj! Tudi spomin o njih sva obujala pri vinski časi in jeruzalemeč nama je zdavnaj vrel po glavi in po kosteh, ko sva priklenila svoj čolnič v nekakšnem baru. Izbrala

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafeje ulica št. 5, I. nadstropje

Tel. Štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrata.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji od 4—6 str. po 2 D., 8 in več po 3 D.

Poština plačana v gotovini.

Slovenski Narod velja:	V Jugoslaviji		
	v Ljubljani	po pošti	v inozemstvu
12 mesecev	• • • •	Din 240—	Din 360—
6	• • • •	120—	180—
3	• • •	60—	90—
1	• • •	20—	30—

Pri morebitnem povisjanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljajo v prvici naročnino vedno **število** po nakaznic.

Na same pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Umik opozicionalnega bloka na celi črti.

Opozicionalni blok opušča svoj program. — Ljuba Jovanović kraljev pooblaščenec za proučevanje parlamentarnega položaja.

Kombinacije opozicionalnega bloka.

— Beograd, 19. julija. (Izv. Zjutraj) Včerajšnji dogodki, čeprav so se v hitrem redu vrstili druga drugim, niso končno pokazali jasne slike o razpletu notranjepolitične situacije. Opozicionalni blok je postal proti večeru razpoložen in bojevit ter polaga zadnjo kartu na vlogo Ljube Jovanovića. Avdijence je skoraj smatrali za končane, njabrežje bodeta danes dopolne še pozvana na dvor predsednik parlamentarnega kluba samostalnih demokratov dr. Edo Lukinč in vodja zemljoradnikov Voja Lazic. Kakor zatrjujejo nekateri vladni krog, bo kralja v kratkem končana in to morda že v ponedeljek, ker se kralj pripravlja za odhod na Bleibam, kamor prispe iz Brike. Kraljev želi po vladni in kar je glavno, po notranji od Radića komandirani anar-

hiji. Ta umik nekateri ugledni opozicionalci popolnoma ne odobravajo. Od dneva do dneva raste med Davidovičevimi demokrati nezadovoljstvo, ko vidijo sumlje in dvomljivo postopanje HRSS, ki na eni strani skuša zanikati vse vesti o vstopu HRSS v boljševiško kmetsko internacionalo, češ da so to samo intrigantske vesti sedanje vlade proti Hrvatom, dočim se na drugi strani vedno bolj mnoge uradna potrdita o tem vstopu.

Važen je tudi moment, da je predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović snoči prejel od kralja pooblaščilo, da točno izvidi in prouči razpoloženje posameznih parlamentarnih skupin, v koliko bi bile pripravljene sodelovati v eventualni poslovni vladi, ki so jo včeraj nasvetovali kralju vsi voditelji oziroma opozicionalnega bloka. V opozicionalnih vrstah je zavladalo nato veselje, ker smatrajo vsi skupščinskega predsednika Ljuba Jovanovića za rešitelja opozicionalnega bloka ter ga označujejo obenem za hodočega šefa koncentracijske vlade.

Na podlagi razvoja včerajšnjih do- godkov lahko konstatiramo dve za pre- sojo naših notranjih razmer zelo važni dejstvi:

1.) Načelniki opozicionalnega bloka, ki so bili za časa zadnje vladne kraljeve zelo ofenzivni, bojažljivi in borbeni, ki so napovedovali strognoglavljenje »korupcijskega režima«, s katerim noče imeti »blok poštenjakov« nikakih stikov, so danes postali treznejše, mirneji in v svojih zahtevah zelo popustljivi.

II.) Opozicionalni blok, samo da pride do vlasti in do dobljiv način na vladni politiki, je pripravljen sprejeti vsako kombinacijo, ki bi bila njemu ugodnejša, kakor sedanja nacionalna vlada. Poprej je opozicionalni blok odklanjal vsako sodelovanje z radikali, sedaj pa je blok pod vsakim pogojem pripravljen, da se ustvari koncentracijska vlada pod vodstvom kakega uglednega radikalca.

Iz teh dejstev je videti, da je opozicionalni blok nastopal v svoji politiki, da pride do vlasti in do dobljiv način na vladni politiki, je pripravljen sprejeti vsako kombinacijo, ki bi bila njemu ugodnejša, kakor sedanja nacionalna vlada. Poprej je opozicionalni blok odklanjal vsako sodelovanje z radikali, sedaj pa je blok pod vsakim pogojem pripravljen, da se ustvari koncentracijska vlada pod vodstvom kakega uglednega radikalca.

premislil, predno sprejme idejo koncentracijske vlade, ki je najprvo odvisna od radikalne stranke in katere današnje vodstvo je sklenilo, da se v jeseni vrste nove volitve in nato ustvari novi natančno po volji celokupnega jugoslovenskega naroda bodoča, trdna in dosledna baza naše notranje nacionalne ideje. Dvomimo, da radikalna stranka po hudičkih očitkih, ki jih je pre-

našala v zadnjem letu od strani opozicionalnega bloka usfere opozicionalnemu bloku in mu pomaga iz stiske in da ga takoreč v zadnjem trenotku reši pred definitivnim razpadom.

Razrešitev notranje situacije je osnovni problem naše nacionalne politike. Tega se zaveda tudi Ljuba Jovanović kot predsednik narodne skupščine.

»Kdo je to?« sem vprašal nehote, ko je človek izginil za vogalom. »Ali ga poznaš?«

»Kako ga ne bi? Svojega najboljšega prijatelja ha, ha, ha, ha!« Kapetan je udaril v kratek, nekam preglasen smeh. »Oprosti, on je rekel tako, ne jaz, in zdaj je gotovo že pozabil. To je bankar Stoklas.«

»Iz P...? Ki se je tako srečno izvil v nedavni korupcijski aferi? Mož lepe gospo, ki...«

»Mož tiste nesrečnice, da,« je pritrdil Matič in trpka senca na njegovem zarjavalem oblijuje se vidno zgostila. »Dobro sem jo poznal.«

»Tedaj nemara veš...?«

»Tisto in marsik drugega: vsekakdo več, nego slutiš. Cel roman! Nemara ti ga povem, kadar bova sama... Sicer pa — zakaj ga ne bi nocoj, ko sva baš take volje? Hej ti,« se je obrnil k ženski, »ostavi naju nekoliko; ali pa ostan, saj itak ne razumeš ničesar.«

Mignil je natkarju, naj da še vina, zilj pravkar napolnjeno čašo vase in večkrat gosto puhnil z cigareto. Nato je jel pripravljati, počasi, trudoma zbiraje nit in blodec z očmi po dimnem in čadnem prostoru, kakor bi zrl tam nekje živo siliko zgodbe, ki mu je tako iznenada obesla duha.

»Prav za prav je tudi to spiritovska istorija, da bi jo zlodej! Nu, saj boš videl... Bilo je v P... kmalu po mojem prihodu, tri leta bo zdaj

radikal

Kongres jugoslovenskih inženjerjev.

V. glavna skupščina jugoslov. inženjerjev in arhitektov.

(V Novem Sadu 11.—14. julija t.l.)

Ako je pri katerem stanu potreba organizacija vseh poedincev, tedaj je v današnjih časih zelo potrebna za inženjerski stan. Inženjersko delo stoji v neposredni zvezi z državnim organizizmom, z njegovim kulturnim in organizacijskim napredkom. Delovanje inženjerja je prekoračilo dobo, v kateri se je moral razpravljati na dolgo in široko o »pomenu tehnike«.

Udruženje jugosl. inž. in arhitektov je ena izmed prvih organizacij, ki so nastale takoj po ujedinjenju in razširile svoj delokrog takoj ob svojem postanku na celo državo. Vse kulturne države imajo to organizacijo; njo potreba in upravnost sta podani z današnjim stremljenjem, da se organizacija razširi na širjen temelju v sestavno zvezo. (Za l. 1925 se pripravlja v Pragi zveza slovanskih inženjerskih organizacij in mednarodna razstava arhitekture v Parizu; za l. 1926 se pripravlja svetovni shod inženjerjev).

V tem smislu deluje Udruženje jugoslov. inženjerjev in arhitektov; letosnjega glavnega skupščina je to potrdila. Udruženje je premagalo težave in neprilike, ki so se stavile organizaciji naproti vsled razmer, ki so posledica najblžje preteklosti. V. skupščina je mogla podati poročilo o uspešnem delovanju v preteklem letu. Udruženje ne vidi svoje logike izključiti brig za materialno zboljšanje položaja svojih članov. Predvsem hoče ščititi stanovske interese, zato je logika Udruženja: kulturnotehnični napredki v zvezi z dobrobitjem. Prav posebno je treba ponoviti besede najstarejšega člana, prof. ing. Antonoviča, o današnjem pojavi, to je v pogubnem materialističnem obogačevanju. K zaščiti stanovskih interesov spada opreznost pred zasedbo inženjerskih mest s tuji. Pri naših podjetjih, zlasti zasebnih, se opaža neverna konkurenca tujih inženjerjev; cele družbe so tako se stavljene! Domagača pomladka imamo do malega dovolj in zato grejo mesta, zlasti vodilna, najprej domačomila. Naj se ne smatra tuja za strokovnjaka zato — ker je tuje! Udruženje si je pridobilo pri vladu vpliv, da sme v posameznih slučajih odločati, ali je z ozrom na domače inženjerje seveda pomanjkanje v isti stroki umestna oddaja mesta tujemu državljanu.

Zelo važen korak naprej pomenijo enotne honorarne odredbe za inženjerska dela vseh vrst; te odredbe, ki jih doslej nismo imeli, niso pomembne samo za inženjerje, marveč tudi za splošno zakonodajo, ker posamezno enoto merilo za celo državo; odredbe dobitje namebre zakonito podlago. (Se stavlja jih je ljubljanska sekcijska).

Organ Udruženja je »Tehnički list«. Doslej ga je moralo z velikimi materialnimi težavami vzdrževati članstvo samo. V znak priznanja za uspešno delovanje je se daj dovoljenja prva večja državna podpora in sicer od dveh ministrstev; s tem je listu omogočeno, da se razširi, kar je že davno potrebno.

V pravem simboličnem skladu z notranjim delom glavne skupščine je kraj, ki je bil izvoljen za letošnjo skupščino: Novi Sad. To mesto, ki šteje 60.000 prebivalcev, ima krasno lego ob Donavi sredi nepregleđnih poljan, ki tvorijo vse eno samo, krasno in bogato polje. Človeku postane jasno, zakaj nas sovažijo: Zavist nad bo-gastvom naše prehognate domovine, ki ima vseh zakladov dovolj. Samo dvignite jih!

Udeleženci so obiskali tudi okolico Novega Sada: Slavne Šremske Karlovece, Titel, Beočin 1. dr. Izleti so se vršili z posebnim parnikom po Donavi. Uprava mesta in sekcijska Novi Sad sta omogočili gostoljubjan potek skupščine, kar so z veseljem priznali zlasti zunanjci udeleženci. Inž. O.

Glasbeni vestnik.

ZAHVALA.

Velika pevska slavnost, ki se je pridela 13. julija ob prilici 35-letnice obstoja Pevsk. društva »Zvon« v Šmartnem pri Litiji, je uspela tako izborna, da čuti podpisano društvo prijetno dolžnost, izreči vsakomur, ki je na ta ali oni način pripomogel k srečnemu uspehu slavnosti, svojo iskreno zahvalo. Ne najdemo primernih besed, da bi mogli prav tolmačiti cenjenim predstiteljem, darovalcem in uddeležencem celokupne slavnosti, čut naše hvaležnosti.

Iz dna srca izrekamo tem potom prisojno zahvalo odboru zvezne slov. pev. zborov, pev. društvo »Slavec«, pev. društvo »Zvon« iz Ljubljane in pev. društvo »Lira« iz Kamnika, katera so posetila slavnost s svojimi prekrasnimi zastavami. — Nadalje Pev. društvo železničarjev iz Ljubljane, pev. društvo iz Trbovelli-Zagorja, pev. društvo Sava iz Zagreba, pev. društvo »Lipa« iz Litije. Nadalje zastopnikom društva Narodne čitalnice iz Kranja, Glasbeni Matci iz Ljubljane pev. društva iz Sodražice. Srčna hvala za čestitke članom g. Mateju Hubadu, predsedniku Zvezne slov. pev. zborov, g. Zorku Prelovecu, pevovodji zvezne slov. pevsk. zborov. Akademskemu pjevačkemu društvu Obilić v Beogradu, Žirovnikovemu zboru v Št. Vidu, pevsk. društvu Krakovo-Trnovo, Ljubljana, pevsk. društvu Krško, pevsk. društvu Ljutomer, pevsk. društvu Poljčane.

Srčno se dalje zahvaljujemo cenjenim damam in gospodičnam za podarjeno pevivo, za sodelovanje pri veselici v šotorih, darovalcem dobitkov ali zneskov, da daje vsakemu izmed stotero gostov. Srčna hvala tudi kumici naši zastave g. Zoretovi za sodelovanje. Dalje hvala za obisk in sodelovanje našim starim rojakom in pevcom Rusom in Vozlovcem.

Da pa se je zamogla slavnost 35-letnice vršiti, gre polna zahvala in zasluga v prvi vrsti našemu neumornemu pevovodji g. Premiču iz Ljubljane. Pevci in pevke, kličemo Premiču »Zivo!«

Pogrešali pa smo pri slavnosti našega starega dobrotnika društva, sostanovitelja, prvega predsednika in častnega predsednika Frana Knafliča Živelj! Pevsko društvo »Zvon« v Šmartnem pri Litiji. Franc Haupiman, t. č. podpredsednik; Ferd. Tomazin, t. č. predsednik.

— **Krasen užitek!** Opozorjam, da enkrat na koncerte našega koncertnega piastista Antonia Trost z Dunaja, ki se vrše v sredo 23. julij v Kazinski dvorani na Bledu, v soboto 26. julij v Društvenem domu v Kamniku in v torek 29. julij v veliki dvorani Zdraviliškega doma v Rogaski Slatini. Zanimivi spored obsega poleg Chopinove sonate v b-molu (z žalno koračnico), skladbe komponistov Novaka, Brahusa, Liszta, Schumannova in Čajkovskega.

Sokolstvo.

— Sokol v Zagorju ob Savi ima svoj javni nastop v nedeljo dne 20. tm. ob 15. Polovična vožnja dovoljena. Radi ugodnika vez vabimo vse prijatelje društva k obilni udeležbi.

— Sokol v Škofiji Loka priredi svojo letosnjo javno telovadbo v nedeljo, 27. julija. Ob 18. skušnje, ob 15. telovadbi, po telovadbi ljudska veselica v Sokolskem domu. Sodeluje godba br. društva z Jesenic. K prireditvi vabimo vse prijatelje Sokola! Zdravo!

Šolstvo.

— Strokovno šolstvo. Gremij trgovcev v Ljubljani objavlja slediće: Na edborovi seji, ki se je vršila dne 11. tm. je sklenilo načelstvo da se prične redni pouč na gremijalni trgovski nadaljevalni šoli dne 1. septembra t.i. Za vstop v prvi letnik gremijalne trgovske šole se zahteva predizobražje v dveh razredov srednje šole ali dveh razredov meščanske šole ali pa 8 razredov osnovne šole. Člani se naprošajo, da se ravno strogo po sklepnu načelstva ter ne sprejajo nobenega vajenca brez navedene predizobrazbe. Nadaljnja navodila glede gremijalne šole se bodoje pravočasno naznamnila. — Načelstvo.

— Za prosvetnega referenta in nadzornika mariborske oblasti je postavljen dr. Leopold Poljanec in mestu upokojenega dr. Janka Bežaka, a za nadzornika osnovnih šol iste oblasti Henrik Šel, doslej okrajni šolski nadzornik v Konjicah.

— Za vadniškega učitelja na moškem učiteljsku v Ljubljani je imenovan Ernest Širca, doslej učitelj istega zavoda, za vadniško učiteljico na ljubljanskem ženskem učiteljsku Albina Zavšnik, učiteljica na Viši.

— Ravnatelj II. meščanske šole v Ljubljani je postal Maks Hočevar. Do sedanjih ljubljanskih okrajnih šolskih nadzornikov.

— Na lastno prošnjo je premeščen Fr. Šegula z meščanske šole pri Sv. Lenartu na meščansko šolo v Ptaju.

Julijska Krajina.

— Iz Istre. Skraino nevoljo je vzbudila v Puli veste, da se ima ukiniti ali prenesti nekani drugam tamkajšnja šola za častniške gojence. Senator Chersich je poslal zaradi tega obupne brzojavke predsedniku Mussoliniu, vojnemu in mornariškemu ministru ter ministrskemu podstajniku Banelliju v Rimu, prouči, da naj se šola za častniške gojence ohrani v Puli, kamor naj se premesti tudi špecialna šola za mornarje, ker je v Puli poslopij in prostora na izbiru v takih svrših. Chersich je potožil v brzjavkah, da potrebuje Pulu nujne večje podpore in da bi bilo prav, ako bi se preselile v Pulo tudi še druge vojaške inštitucije. Nadalje je poslal v Rim enake brzjavke tudi izredni komisar pulske občine Rizzi. — Izvršena so imenovanja za ljudske šole v pulskem okraju. Nastavljenih je, samo italijanskih učiteljev seveda, dolga vrsta in tekom 10 dni imajo nastavljeni sporočili šolski občini, ali sprejmejo svoja mesta ali ne. Šola v Puli in v okolicu je tako popolnoma italijanska. — Pred sodnijo v Puli se je vršila kazenska preiskava proti trem tatovom, ki so napravili lani v marcu zlatariju Hribarju škodo 29.000 lir. Ko je bil aretiran znani bandit Collarig, je pri svojem izpovedovanju navedel tudi imena onih treh zaradi tatvine obtoženih. Collarig je bil pozvan pred sodnijo kot priča. Priprovedoval je čisto natancno, kako se je izvršila ona tatvina, in povedal, da stori to iz maščevanja, ker so se oni trije trudili, da ga spravijo v roke policije. Edina priča proti tem trem tatovom je bil Collarig. Vsi trije obtoženci odločno zanikajo tatvino. Sodniki se nahajajo sedaj pred težko nalogo, ali naj verjamejo brigantu Collarigu ali naj upoštevajo zanikanje obtožencev. — Pazinsko hrvaško učiteljsko društvo je imelo svojo glavno skupščino, katere se je udeležilo 16 učiteljev in 5 učiteljic. Društveni tajnik je konstatiral žalostno resnico, da Istra nima več kruha za svoje sinove in hčere in nima krova za svojo zvesto dečko. Pred dvema letoma je bilo v društvu še 51 članov, sedaj jih je samo 26. Predsednik društva je Vinko Šepić.

— V Cerknem so se odahnili, ker je odšel občinski komisar dr. Jačaček. Nadejajo se, da bo novi komisar upošteval razmere v občini in jo pravilno in pošteno upravil.

— Delavske društvo v Idriji prosavljajo 20. tm. štiridesetletnico svojega obstanka. Društvo ima neprecenljive zasluge za izobraževanje narodnega delavstva v Idriji. Društvo je imelo do vojne svoj poveljni zbor in zadnji poveljnik je bil g. Zorko Prelovec.

— **V Prvacini** se je pripetila železniška nesreča, katere žrtve je namestek postajajo načelnika Zocco. Vlak mu je zmekal levo nogo, katero so mu morali v bolnici amputirati. Zocco je služboval poprej v Plavu in se nahajal v Prvacini šele dva

ljudljanskem dnevniku, da se da gostilna v podnajem. In res se je zglašila neka starejša natakarica, ki je imela že precej prihramkov in bi bila postala rada samostojna gospodinja. Pobotali sta se z gostilničarko, ki je bila sama najemnica, da vzame njen gostilno v podnajem. Kot odškodnino ji je plačala natakarica 2500 Din in začelo se je deло. Toda stočilo se tam ni veliko. Obrečena oblašča je kmalu zvedela, da se v gostilni zopet toči in zadeva je prisla na dan. In bila je obsojena gostilničarka, ki se je zagovarjala, da je bila v dobrvi berl, da velja preoved obrtniške oblasti samo za njen osebo, ne pa za izvrševanje obrti kot take, da je z vltivom in lažnjivim prigovaranjem ogoljala podnajemico za 1500 Din, na mesec ječe in povračila vse stroškov tak, da si je žena klijub svoji preteklosti prav slabu pomagala. — Vješla se je prednica Išica zvitrepka v kurniku posilstnika Frana Obermajera v Zabrežju, kamor je hodoval prednica v vas, klijub temu, da je bil postavljen ta kurnik kot 1 nadstropje pasje hišice. Poklicjal je gospodar tovariš, vstopila sta kol v kurnik in bila je po njej. Obermajer je javil zadevo najemniku dotičnega lava in je rekel, da vrne takoj lep lisitji kožušek samo če mu povrne družba škodo, ki mu je naredila Išica, ki je pri prejšnjih vsovanjih pri katerih mu je odnesla več kur in enega zajca iz hleva. Ker mu je ta družba ponudila samo 20 kron nagrade je mož kožo obdržal. Na tozadnje ovadbo je bil Obermajer pri okr. sodišču v Litiji oproščen, češ, da mož ni imel namena kože prikriti in družbo gojufati ter je še vedno pripravljen jo vrniti, če mu plača družba primočno odškodnino. Proti tem oprostilni razsodbi se je pritožil javni otočnički, nakar se je vrnila pred takojšnjim deležnim sodiščem vsklicna obnavala. Državni pravnik je ugotovil, da bo otočenec moral kožo oddati, ker lahko zahteva odškodnino administrativnim in civilnim potom. Prizivni senat je priziv javnega otočnega zavrnil, toda ne iz razlogov prvega sodnika, marveč ker se je uveril, da je ravnal otočenec, ki je bil tudi nekaj zapeljan po slabem nasvetu, v takem dejanskem stanju, dan mogel razločevati da ne dela prav.

— **Dopisi.**

— Iz Laških Toplic nam pišejo. Kopališča sezona je menda na vrhuncu. Prihaja čim več gostov in idilično ležeče zdravilišče je skoro zasedeno. Ponajveč imamo brate Hrvate v Srbiji, Slovencev je relativno malo; smo pač revni in manjka pare. Pod ljubezničnim vodstvom gosp. dr. Čede iz Laškega. Za male, lahkje izlete na bližnje holme, v Celje, Rimsko Toplice itd. je to zdravilišče tako priljubljen ter ima silno ugodne železniške zveze. Je pa tudi nekaj nedostatkov, katere bo treba odpraviti. Med vojno je služilo zdraviliško poslopje drugi mnemom. Renoviralo in dozidalo se je to nedostajno. Zato so ti nedostaki umetni. V moškem oddelku basenu manjkojo separirane slačilnice in ležišča, manjka v basenu ure v kontrolo kopanja, nadzorstvo kopalnih kar je pomankljivo in manjka potrežbe pri kopanju, osobito pri dana. Park bi se moral bolj negotavati, cesta pred zdraviliščem večkrat na dan škropiti, da avtomobili ne zanašajo prahu v park. Ob Savini bi morali biti vzdol zdravilišča banketi za lažji dostop kopajočim, ki ljubijo mrzle kopeli. Savina bi se moral temeljito očistiti kamenja in napraviti malo brv preko nje. V to je treba vedeti precej denarja, ali potrebuje je, če hoče dvigniti Laške toplice. Preprosto ljudstvo — odrasli in otroci — so jako vladni proti gostom, pozna se vpliv dobre oblasti v dobroga. Nekaj je treba ugotoviti, da je Muussolinijeva akcija za normalizacijo razmer v državi obrodila vse drugačne rezultate, kakor jih je pričakoval in si jih želel Muussolini. Namesto da bi se bila kriza ublažila, se je le še posostrala. Pokazalo se je pač, da so okoliščine močnejše od Muussolinija in da »Duce-Vodja« niti od daleč ni več tisti neomejni gospodar nad svojimi lastnimi pristaši, kakor je bil izbruhnila ta režimska kriza, pa je treba ugotoviti, da je Muussolinijeva akcija za normalizacijo razmer v državi obrodila vse drugačne rezultate, kakor jih je pričakoval in si jih želel Muussolini. Namesto da bi se bila kriza ublažila, se je le še posostrala. Pokazalo se je pač, da so okoliščine močnejše od Muussolinija in da »Duce-Vodja« niti od daleč ni več tisti neomejni gospodar nad svojimi lastnimi pristaši, kakor je bil izbruhnila ta režimska kriza, pa je treba ugotoviti, da je Muussolinijeva akcija za normalizacijo razmer v državi obrodila vse drugačne rezultate, kakor jih je pričakoval in si jih želel Muussolini. Namesto da bi se bila kriza ublažila, se je le še posostrala. Pokazalo se je pač, da so okoliščine močnejše od Muussolinija in da »Duce-Vodja« niti od daleč ni več tisti neomejni gospodar nad svojimi lastnimi pristaši, kakor je bil izbruhnila ta režimska kriza, pa je treba ugotoviti, da je Muussolinijeva akcija za normalizacijo razmer v državi obrodila vse drugačne rezultate, kakor jih je pričakoval in si jih želel Muussolini. Namesto da bi se bila kriza ublažila, se je le še posostrala. Pokazalo se je pač, da so okoliščine močnejše od Muussolinija in da »Duce-Vodja« niti od daleč ni več tisti neomejni gospodar nad svojimi lastnimi pristaši, kakor je bil izbruhnila ta režimska kriza, pa je treba ugotoviti, da je Muussolinijeva akcija za normalizacijo razmer v državi obrodila vse drugačne rezultate, kakor jih je pričakoval in si jih želel Muussolini. Namesto da bi se bila kriza ublažila, se je le še posostrala. Pokazalo se je pač, da so okoliščine močnejše od Mu

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 19. julija 1924.

Presemetljiv pojav.

Narodni socialisti so bili od začetka stranka, ki je visoko dvigala narodni prapor. Razločevali so se prav v ti toki od socialistov, ki, kakor je znano, zamejujejo narodno načelo in se ogrevajo za mednarodnost, dočim sta gledeli socialnega vprašanja programa obeh strank skoraj istovetna. Narodni socialisti so svoj nastop v javnem življenju upravičevali doslej vedno tudi s tem, da zasleduje njihova stranka predvsem ta celi, da zoper pridobi mase delovnega slovenskega ljudstva, ki so zasele v mednarodni socijalistični tabor, za narodno idejo ter jih s tem zoper npravi za koristne člane slovenske narodne družbe. Tako so tudi razumeli pojav nove stranke njihovi nasprotiniki, socialisti demokrati. Zato se je takoj po rojstvu NSS razvila luta borba med temi in narodnimi socialisti, ker se je vsaka izmed teh dveh strank čutila ogrožena v svojem razvoju z eksistenco druge. Ta vojna se je prvič ublažila takrat, ko so narodni socialisti sklenili znani pakt s socialnimi demokrati in klerikalci v Ljubljani, na podlagi katerega so potem dvignili na svoj ščit Antona Peska. Ko se je ta koalicija razbila, so socialisti demokrati in narodni socialisti zoper narazeni, vendar pa se je borba med njimi znatno ublažila, pač zato, ker je nastal razrok med socialisti samimi. Razmerje med obema strankama je postalše bolj napetoto pri zadnjih ljubljanskih občinskih volitvah, ko so stopili narodni socialisti v občinskem svetu v opozicijo proti klerokomunistični večini.

Se večji prepad je bil doslej med narodnimi socialisti in komunisti. Narodni socialisti so vsikdar s posebnim povidarkom naglašali, da nočejo nikdar imeti nobenih stikov s takšnimi prevaritimi elementi, kakor so komunisti.

Tako je bilo do včeraj, danes pa je to drugače, ker se pač NSS v zadnjem času pridno levi, ali, da rabimo evfemističen izraz, evolucioniraj.

To je razvidno zlasti iz njene glasila »Nova Pravda«, ki pač semterja še zabrenka na narodno struno, sicer pa često piše prav tako, kakor »Na-prej« ali »Glas Svobode«. Pri tem pa ima posebno piko na vse one stranke, ki zagovarjajo narodno in državno edinstvo t. i. na samostojno demokrasko in radikalno stranko. Čemu to, ko je vendar sama vše nedavno preteklosti vihtela orožje za isto idejo? Časi se pač spreminja in ž njim tudi osebe in — stranke! Zato nas čisto nič ne presemeča, da v zadnjem času lomi ista »Nova Pravda« kopje za zvezo s — komunisti!

Pod naslovom »Le vklip, le vklip, uboga gmajna!« namreč priobčuje članek, ki izveni v tale poziv: »Ponavljamo, da ne vidimo druge rešitve, če nočemo, da delavski pokret popolnoma ne propade, kakor da se združi ves proletariat, ročni in duševni. To je mogoče doseči edino na ta način, da se ustvari iz vseh razsodnih delavskih strank, ki stoje na stališču boja proti kapitalizmu za — novo ureditev družbe, močan delavški blok...« Prvi pogoj, da se doseže skupnost, pa je ta, da se pozbije vsi očitki iz preteklosti. Izbrisimo vse, kar je bilo! Vsak izmed nas je grešil... Pozivamo proletarce, da se čim preje tesno združijo!«

»Nova Pravda« se torej ogreva za skupno fronto s — komunisti, dasi ve, da so tij nazagrizene rušilci naše države! Prav! Nai se NSS le združi s komunisti, bo pač delila ž njim isto usodo! Že enkrat je bila ta stranka v eni fronti z dr. Lemežem. Izgubila je takrat polovico svojih somišljenikov. Zdi se, da jo izkušnje niso prav nič izučile, ker sili sedaj zoper v zvezo s komunisti in posredno ž njim tudi s klerikalci. Nam je prav, njen glava, njen svet! Bodo pač končno ostali narodno-socijalistični generali sami brez vojske!

★ ★ ★

Prihod romunske kraljice na Bled. Kakor poročajo iz Budimpešte, odpotevajo romunski kraljica Marija s prestonosladnicom iz kraljevskega letovišča Sinaj na Bled, kjer ostane do konca sezone pri svoji hčeri kraljici Mariji.

Imenovanja in premestitve v srednješolski službi. Stalni profesorji, odnosno učitelji so postali: na I. realni gimnaziji v Ljubljani dr. Lovro Sušnik in France Koblar, doslej profesor istega zavoda; na realni gimnaziji v Celju dr. Karel Pirjevec s trgovske akademije v Ljubljani in Jakob Orožen v gimnaziji v Murski Soboti; na gimnaziji v Kranju Francij Kobar, profesor istega zavoda, in Otokar Zagor, suplent na gimnaziji v Ptiju; na gimnaziji v Mariboru dr. Franjo Mišič, profesor istega zavoda; na gimnaziji v Murski Soboti dr. Maks Robič, suplent istega zavoda; na realni gimnaziji v Novem mestu Hilarijan Tofan, profesor realke v Mariboru, in Vladislav Rustja, suplent istega zavoda. Na realni gimnaziji v Ptiju Henrik Vodnik, profesor istega zavoda, pa-

realni gimnaziji v Kočevju Josip Pungartnik, suplent istega zavoda; na III. realni gimnaziji v Ljubljani Rajko Pirnat, suplent istega zavoda; na drž. moškem učiteljišču v Mariboru Ivan Prijateli, profesor istega zavoda. Za mesta, katerim je potekel rok pred kratkim, še ni odločitve. Premesteni so: Adolf Robida in dr. Viktor Peterlin z ljubljanskega učiteljišča na ljubljansko realko in dr. Rudolf Kropivnik ter Ludevit Miklakar z realke na učiteljišče. Nekatere premestitve bodo še izvršene.

V ministrstvu prosvete sta po-klicana profesor celiske gimnazije Slavko Rajić in okrajski šolski nadzornik v Ptiju Pavel Fler. Ta je postavljen za učitelja na eni od beogradskih osnovnih šol, a bo delal v ministrstvu.

Preosnove gimnazij. Minister prosvete se je odločil, da izenači že s prihodnjim šolskim letom čim najbolj mogoče gimnazije naše države. Poveril je to nalogo posebni komisiji, katere večina se je nagibala k temu, da bi bili izenačeni že z novim šolskim letom prvi trije razredi. Zmagala sta končno za-stopnika Hrvatske in Slovenije s kompromisnim predlogom, da se izenačita dva razreda. Predlog, da bi se izvršilo izenačenje stopnjem, t. j. s prvim razredom, so smatrali ostali člani komisije, ki so bili v večini, za nesprejemljiv. Po sklepu ostaneta humanistične gimnazije na Slovenskem ljubljanska prva gimnazija in mariborska. Gimnazija v Kranju postane realna. V I. razredu se bodo učili sledeči predmeti: veronauk 2, slovenščina 4, srbsčina 2, zemljepis 3, matematika 4, prirodopis 3, risanje 3, telovadba 2, petje 2, torej 25 ur na tečen; v II. razredu: veronauk 2, slovenščina 4, srbsčina 2, francoščina 4, zgodovina 3, zemljepis 2, matematika 4, prirodopis 2, risanje 3, telovadba 2, petje 1, t. j. 20 ur na tečen. Francoščina se bo torej učila s prihodnjim šolskim letom kot obvezen predmet v vseh naših realnih gimnazijah.

Ta izenačitev pa spravila v resno nevarnost naše meščanske šole. S tem, da bo odpala latinsčina na gimnazijah, bo naval na nje gotovo večji, ker odpirajo pot na vse strani. Da se bodo vzdržale meščanske šole, bodo morale medsebojno državljansko vojno, ogrožale življene in imetje bližnjega ter motile javni red in mir v državi, sama izobčevala. Katoliška cerkev bi morala torej izobčiti vse klerikalne tigre na čelu z dr. Korošcem, ki je nedavno napovedal državljansko vojno in ki ne prestano hujša slovensko ljudstvo proti Srbov in državi slovenski. S tem ogroža mir in red in bi torej moral biti izobčen iz cerkve. Isto velja za pretečno večino katoliške duhovščine.

— »Slovenec« in »Nova Pravda«.

Včerajšnji »Ljudski Tednik« prinaša sledoč sliko »Slovenčevega« padca: »Slovenec se zateka po pomoč k »Novi Pravdi«, glasilu nar. socialistične stranke, ki v slovenski javnosti ne igra nobene vloge. Ako »Slovenec« iteče že v tukem kotišku zavjetja, ja to znak, kako globoko je padel, šteči trdi, da stoji za SLS vse slovensko ljudstvo, k tej pravilni opazki dostavljamo, da je to tudi znak, kako globoko je padla narodnoslovenska stranka, ki po svojem glasilu pare klerikalne avstrijakante in ponuja pretečno orožje proti lastnemu naprednemu bratu!

— Inženjerski izpit z odliko je naredil dne 14. tm. na rudarski akademiji v Leobnu naš rojak Dušan Rudolf, sin dr. Iv. Rudolfa, odvetnika v Konjicah.

— Spominska slavnost v Boki Kotorskij V Ercegnovem pripravljajo 20. julija tl. veliko spominsko svečanost, pri kateri odkrijejo spominsko ploščo 20 mornarjem, ki so padli v Boki Kotorskij za naše osvobodenje. Mornarji so pripadali avstrijski vojni mornarici in so bili ustreljeni skupno s kapetanom Szentičem. Tamoznji narod postavlja sedaj v trajno hrvalenost spominsko ploščo. Svečanosti se udeleži iz Beograda večje število delegatov, po vsej priliki tudi predsednik »Jadranskega Straže«, g. Ljuba Jovanović, predsednik narodne skupnosti.

— Smrtna kosa, Kapelniku našega gledališča g. Balatki in njegovi soprigi je umrl v nežni starosti sin-edinec A. C. i. Po-greb bo v ponedeljek 21. tm. ob 10. dop. Naše sožalje.

— K včerajšnji »Slovenčevi« notici o kavarni »Zvezdi« nam poročajo, da niti »Slavenska banka« niti »Slovenska banka« nista v nobeni zvezi z baje izvršeno transakcijo. — Mi smo v ostalem že konstatirali, da je celo »Slovenčeva« vest od kraja konca izmišljena.

— Pregradi bolnič. Dr. Ger. Popovič po-močnik ministra zdravja, je odpotoval v Dalmacijo, da pregleda tamošnje bolnice.

— Razpis učiteljskega mesta za glasbo na moškem učiteljišču v Šibeniku. Službeni list splitske oblasti objavlja razpis učiteljskega mesta za glasbo na moškem učiteljišču v Šibeniku. Prošnje naj se naslovijo na velikega župana, šolski oddelek v Splitu, s prilogom potrebnih dokumentov. Plača po kvalifikaciji. Učni predmeti: petje, vijolina in klavir. Nastop službe sredji septembra. V služaju prvega nastopa državne službe naj prositev postope po čl. 12 zakona o državnih uradnikih.

— »Slovenec« o izstopu iz rimsko-katoliške cerkve. V notici Neumno reklamiranje pravi »Slovenec«, da je te dni nekaj Oriunašev izstopilo iz katoliške cerkve, kar kričavo oznanjajo po časopisu, kakor da bi katoliška cerkev s tem trpela kakšno škodo. »Slovenec« se zde tako ljudje »figo vredni«. Odkar je v Ljubljani prota Dimitrije Janković, je izstopilo iz katoliške cerkve že skoraj 1500 oseb, ki so po »Slovenčevem« naziranju »figo vredni«. Pravoslavna cerkev se pri nas vedno bolj utrjuje, ker odgovarja slovenskemu duhu in tudi nima služabnikov, ki bi bili po-zabili, kaj je njihova neposredna dolžnost, kakor se je zdoglo v neštetičnih slučajih med katoliško duhovščino. Kako smo informirani, namerava izstopiti iz katoliške cerkve še več oseb, ki obsojajo prakso njenih služabnikov.

Mnogi so že izstopili in izstopajo, ne da bi o tem obveščali javnost. Vprašanje škole, ki jo trpi ali ne trpi pri tem katoliški cerkvi, nas prav nič ne zanimal.

Pač pa je zanimivo stališče, ki ga zavzema »Slovenec« napram temu pokretnu. Katoliški list označuje take ljudi ad hoc kot gnila jabolka, ki morajo pasti z zdravega drevesa. Nam se zdi baš nasprotno. Z gnilega drevesa pade vse, kar je zdravega, ker bi se sicer okužilo. Čim bolj se bo duhovščina na celu s škofom vmesavala v politiko in druge posvetne stvari, čim bolj bo netila medsebojno sovrašto in zlorabljal verski čut v egoistične namene, tem večje bo število odpadnikov. To je čisto naravni odpor proti laizaciji verstva. Ljudje, ki čutijo notranjo potrebo po čistem verskem čutu, ki hočejo, da bi vera ohranila svoje etične in moralne vrednote, ne morejo ostati v katoliški cerkvi, ki se čedlje bolj oddaljuje svojemu prvotnemu namenu.

»Slovenec« napram temu pokretnu.

Pač pa je zanimivo stališče, ki ga zavzema »Slovenec« napram temu pokretnu.

Katoliški list označuje take ljudi ad hoc kot gnila jabolka, ki morajo pasti z zdravega drevesa.

Nam se zdi baš nasprotno. Z gnilega drevesa pade vse,

kar je zdravega, ker bi se sicer okužilo.

Čim bolj se bo duhovščina na celu s škofom vmesavala v politiko in druge posvetne stvari, čim bolj bo netila medsebojno sovrašto in zlorabljal verski čut v egoistične namene, tem večje bo število odpadnikov.

To je čisto naravni odpor proti laizaciji verstva.

Ljudje, ki čutijo notranjo potrebo po čistem verskem čutu, ki hočejo, da bi vera ohranila svoje etične in moralne vrednote, ne morejo ostati v katoliški cerkvi, ki se čedlje bolj oddaljuje svojemu prvotnemu namenu.

»Slovenec« napram temu pokretnu.

Pač pa je zanimivo stališče, ki ga zavzema »Slovenec« napram temu pokretnu.

Katoliški list označuje take ljudi ad hoc kot gnila jabolka, ki morajo pasti z zdravega drevesa.

Nam se zdi baš nasprotno. Z gnilega drevesa pade vse,

kar je zdravega, ker bi se sicer okužilo.

Čim bolj se bo duhovščina na celu s škofom vmesavala v politiko in druge posvetne stvari, čim bolj bo netila medsebojno sovrašto in zlorabljal verski čut v egoistične namene, tem večje bo število odpadnikov.

To je čisto naravni odpor proti laizaciji verstva.

Ljudje, ki čutijo notranjo potrebo po čistem verskem čutu, ki hočejo, da bi vera ohranila svoje etične in moralne vrednote, ne morejo ostati v katoliški cerkvi, ki se čedlje bolj oddaljuje svojemu prvotnemu namenu.

»Slovenec« napram temu pokretnu.

Pač pa je zanimivo stališče, ki ga zavzema »Slovenec« napram temu pokretnu.

Katoliški list označuje take ljudi ad hoc kot gnila jabolka, ki morajo pasti z zdravega drevesa.

Nam se zdi baš nasprotno. Z gnilega drevesa pade vse,

kar je zdravega, ker bi se sicer okužilo.

Čim bolj se bo duhovščina na celu s škofom vmesavala v politiko in druge posvetne stvari, čim bolj bo netila medsebojno sovrašto in zlorabljal verski čut v egoistične namene, tem večje bo število odpadnikov.

To je čisto naravni odpor proti laizaciji verstva.

Ljudje, ki čutijo notranjo potrebo po čistem verskem čutu, ki hočejo, da bi vera ohranila svoje etične in moralne vrednote, ne morejo ostati v katoliški cerkvi, ki se čedlje bolj oddaljuje svojemu prvotnemu namenu.

»Slovenec« napram temu pokretnu.

Pač pa je zanimivo stališče, ki ga zavzema »Slovenec« napram temu pokretnu.

Katoliški list označuje take ljudi ad hoc kot gnila jabolka, ki morajo pasti z zdravega drevesa.

Nam se zdi baš nasprotno. Z gnilega drevesa pade vse,

kar je zdravega, ker bi se sicer okužilo.

Čim bolj se bo duhovščina na celu s škofom vmesavala v politiko in druge posvetne stvari, čim bolj bo netila medsebojno sovrašto in zlorabljal verski čut v egoistične namene, tem večje bo število odpadnikov.

To je čisto naravni odpor proti laizaciji verstva.

Ljudje, ki čutijo notranjo potrebo po čistem verskem čutu, ki hočejo, da bi vera ohranila svoje etične in moralne vrednote, ne morejo ostati v katoliški cerkvi, ki se čedlje bolj oddaljuje svojemu prvotnemu namenu.

Zdravstvo.

OBOLENJA ZA VRANIČNIM PRISADOM.

Vranični prisad, črmnica ali antraks, je kužna bolezen, ki jo človek naleže od živali. Pojavlja se zlasti pri govedi, kojih in ovca. Povzroča jo bacil antraks, ki stvarja zelo odporne trose. Znana so gnezdišča na Ogrskem, v podonavskih deželah, v Franciji in na Nemškem, kjer se ta kuga skoraj stalno pojavlja pri živini. Hudo je svoj čas razsajala v Rusiji. Kadar nastopa v večjih epidemijah, ugonabljajo črede celih pokrajin in se rada ponavljajo v prihodnjih letih, ker se trosi v nanepovoljnjejših razmerah skozi leta drže po pašnikih. Ko pridejo zopet v živalsko telo, vskaličo in se iz njih izcimijo bacili pravne oblike. Z uvozom kož in žime pa to kugo tudi prenasajo iz prekomorskih pokrajin. Bolezen je dobila svoje ime (črmnica = črmnica, grški antraks = oglje) odtod, ker je vranična poginulih živali skoraj črne barve.

Človek naleže to kugo na razne načine. Najčešč se bacili iz okuženih kož, volne, žime itd. naselje v majhnih razpolinah in ranicah kože. Razvije se potem za to bolezen značilna huda prisadna pika (karbunkel), zlasti na rokah, obrazu in drugih nepokritih delih človeškega telesa. Ta nevarna prisadna pika je še ozdravljiva, ako se bolnik čim prej poda v zdravniško skrb. Sicer se pa razvije zastrupljenje krvi, ki povzroči po kratkem poteku smrt. Redkeje vdiha človek okužen prah, n. pr. pri čiščenju in izbiranju volne, pri predelovanju okuženih krp v papirnicah. V tem slučaju sledi obolenje pljuč, ki je podobno hudi pljučnici in brez izjeme smrtonosno. — Sem in tia človek tudi oboli, ako je za užil okuženo meso ali mleko. Bolezen se potem razvija v želodcu in črevih in je tudi brez izjeme smrtna.

Dr. H. Leyman iz Berlina poroča v »Razpravah in poročilih mednarodnega urada za delo v Ženevi« o ob-

lenjih za vraničnim prisadom v nemških stožarnah. V času od leta 1910. do 1921. je bilo v Nemčiji uradno naznanih 1575 slučajev vraničnega prisada pri človeku. 240 slučajev je bilo smrtnih. — Bolezen se je skoraj brez izjeme pojavljala pri osebah, ki imajo opravka z živilo, jo kolijo, razkosavajo, predelavajo odpadke, jih zlagajo, vkladajo in razkladajo, torej pri živinorejcih, živinodržavnikih, klavcih, konjedercih, strojarjih, ščetarjih in pri zaposlenih volnopralnic. Sorazmerno najčešč vlobo obolenju po poklicu, namreč 747 s smrtnimi slučaji se je pojavilo pri osebah, zaposlenih v živinorejstvu, v klavnicah in pri konjedercih. Na drugem mestu stoe strojne s 430 obolenji in 56 smrtnimi slučaji. — Strojarji z notranjim obolenjem za vraničnim prisadom so brez izjeme pomrli. Od zunanjih telesnih delov oboleli pri strojarjih iz razumljivih razlogov najčešč tisti, ki pridejo z okuženimi tvarinami v dotiko, torej glava tilnik, vrat, roke in noge. Predelavane zvraničnemu prisadom okuženih kož pa ne ogroža samo strojarjev, ampak tudi domača živilo in njene lastnike v okolici. V kolikor se bolezen razširja iz strojarn, bi se dala uspešno pobijati samo s postopanjem, ki bi na eni strani zanesljivo razkužilo kožo, ne da bi kvalificiralo usnja in ki bi bilo na drugi strani pripravno in gospodarsko lahko izvedljivo. V ta namen so sicer priporočali in preizkušali razne razkuževalne načine, toda stvar še ni dozorela in čaka se rešitev.

Strojarjem je zlasti priporočati, da kolikor mogoče ščitijo nepokrito kožo, da pravilno obvezijo vsako najmanjšo razpolikino in rano in da se takoj podajo k zdravniku, ako dobe kato prisadno piko. Delovne obleke in čepice, ki so najboljše varstvo proti kožni infekciji, je treba vsak teden razkužiti. Na razpolago bi pa moral imeti posebne prostore za umivanje in prostore, v katerih uživajo svojo hrano.

Turistika in sport.

LETOVISKE LJUBLJANA.

Vsem onim ljubljancem, ki jim de nar ali čas ne dovolita, da bi prebivali v teh vročih dneh na letoviščih, ob morju ali na gorah, se bližajo lepsi in boljši časi. Našemu poročevalcu se je posrečilo govoriti z Amerikancem, ki je lansko leto prisel v Ljubljano in se je letos zopet vrnil z velikim načrtom, ki ga bo skušal uresničiti.

»Resnica je,« — je rekel na naša vprašanje, kako mu ugaja Ljubljana, »da je Ljubljana lepo mesto in ji ne manjka dosti, da bi bila zelo lepa. Njena lega ji daje možnosti, da bi postala pravo letoviško mesto.«

»Kako si to predstavljate?«

»Le malokatero mesto razpolaga s tako lepim gozdom v ozadju, kakor je tivolski gozd. Drugod se je treba voziti ure daleč, preden pridece do takega užitka v naravnem gozdu. Ko sem se tam sprehajal, sem se natančno učudil, da je v njem tako malo obiskovalcev.«

»Ljubljana je še premajhna...«

»Ravnio to, da ni prevelika, ki lahko privabi goste od drugod. Njeni parki — posebno tivolski — nudijo vsakemu najlepši počitek, dalo pa bi se doseči še marsikaj, aka bi bila potreba. Za enkrat ste dovolj bogati in niti tega ne izrabljate dovolj. Ljubljancu skoraj ni treba hoditi na letovišče...«

»To je res, toda morje...«

»Morje je drugo poglavje, dasi tudi morje ni daleč, treba ga je samo približati. Ljubljana je pred vsem planinsko mesto. Njena lega je sred gorskih grebenov, ki nudijo najlepše gorske partie. Kamnik, Bistrica, Kamniške planine, Bled, Vrata, Triglav, Bohinj itd. vse je, — kakor pravimo — pred nosom in ljubljanski letovičar ima na izbiro vsega dovolj: kjer mu boljše ugaja, tam se ustavi za dalje časa in se zopet vrne v Ljubljano na počitek.«

»Toda voda, kopališče,«

»To je seveda važno vprašanje, ki pa ni tako težko razrešljivo kakor si mislite: vaše Posavje ima vode dovolj; Laze so, žal nekoliko predaleč in za zvezo je slabo prekrbljeno. Sava je bistra in zdrava voda. Dobro kopališče bi se dalo prerediti tudi na Posavju. Seveda bi bilo treba Posavje zvezati z mestom po tramvaju. V tem oziru ste prepočasni in prav nič ameriški. Drugod bi tamošnji restavtratorji, gostilnari itd. pospeševali tako zvezo v svojo lastno korist. Tramvaj do Posavja bi se kmalu izplačal. Posavje postaja predmetne Ljubljane: koliko gre vsak dan v mesto in iz mesta. In koliko bi jih šlo vsak dan tja na izlet, ko bi bil tramvaj. Seveda z ljudmi, ki še ne znajo cennosti elektrike v svoji hiši, je o tem težko govoriti. Zdi se da je na to premalo misilo pri zidanju ob Dunajski cesti; treba bi bilo široke ceste, da imajo prostor avtomobili, vozovi, pešci, biciklisti in tramvaj. Zato bi bilo treba ob strani dovolj prostora in košatih drevošredov, ki bi služili za okras in za senco. Pride čas, ko pojdejo na to stran tri tramvajske zvezze: ena mimo sv. Križa na Tomačevu, druga naravnost na Ježico in tretja proti Šentvidu. Za vsakega človeka mora biti jasno, da se bo Ljubljana razširila predvsem na to stran.«

»To bo še dolgo trajalo.«

»Po vaši sedanji počasnosti in nerodnosti gotovo da. Toda praktični ljudje bi si znali kmalu vse to lepo urediti. V času sedanjih tehničnih zmogonosti ni treba, da mislite vse po starem. Saj je neverjetno in spada v abderitska zgodbe, ker se vidi pri vas. Tam pri Sv. Križu imate n. pr. vrsto vagónov, v katerih ob tej vročini stanujejo ljudje. Mislim, da tudi pozimi ni tam posebno prijetno. Ko bi bili ti vagoni prenaločeni na mesto, o kakršnem ste getovo že čitali v ameriških listih, bi človek to smatral za napredek, seveda bi morale biti tiste »potujoče« hišice drugače uravnane. Saj za

Po krivici so vas zapisali v tretjo kategorijo, Peter Pavlovič. Vaša muzika nikakor ni nepotrebno delo. Napsproto, ljudska republika potrebuje muziko, če hoče napredovati. Dovolil sem si uvrstiti vas med rdeče gardiste, izvolepite.

S temi besedami mi je Vakaralovskij ponudil listek s svojim podpisom, ki mi je dal pravico dobivati iz sovjetskih skladis, dnevno funt boljše moke in dve jajci. (Dalej)

Bilo mi je, kakor da sem padel iz žareče peči v ledeno kopl. Nisem mogel odgovoriti, glas mi je popolnoma odpovedal; solze so dušile moj glas, ko sem poskušal govoriti.

Vakaralovskij je to gotovo opazil, ko sem položil listek v žep.

Tedaj sem začul kakor iz daljave besede:

A tako... kinina.

Vakaralovskij je držal recept Potapova v rokah.

Pol grama kinina.

Zopet je sedel za mizo in podprl glavo z roko, kakor da razmišlja o težkem matematičnem problemu.

To je vendar jasno. Pol grama kinina, sem si mislil.

In naenkrat, kakor po spontanem sklepu, je zgrabila mastna, pegava roka s prsti, spominjajočim na maslenik

železničarja ali človeka, ki se večkrat seli, bi bilo idealno, ko bi imel hišo na kolesih in bi jo mogel prepeljati iz enega mesta v drugo, ne da bi moral pri tem plačevati posebne »selitvene stroške.« Toda do takih hiš in naprav se še v Ameriki nismo pospeli, kamoli v Ljubljani, ali recimo v Jugoslaviji sploh. Jeza pa obide človeka, ki vidi blizu te vrste vagonov dvoje velikih poslopij, eno dobro ohraneno, drugo odkrito, ki bi se dali preurediti v veliki stanovanjski hiši, kjer bi nasli dovolj prostora vti tisti »vagonarje in še marsikdo.«

»To je last erja.«

»Saj ravno erar bi to lahko storil, da posojila izgjnijo brez pravih uspehov. To da vrnimo se k ljubljanskim letoviščem. Prebijanje v takih vrtnih vilah in hišah je prijetno in ni treba poschno misli na letovišča, posebno tu kjer imate vse dovolj v bližini. Vablivo pa bi bilo tudi za tujce, ki ljubijo gorske kraje. Ob Savi bi se dalo na ta način ustvariti še marsik. Ne rečem, da bi s tem kaj izgubil vaš nebeski Bled, Kamnik in Bohinj. Vse to bi bilo treba vzeti skupaj kot velik alpski kompleks. V »Zvezdje« ste si ustvarili eksotičen vrt, po katerem bi človek zahrepel tudi tam, kje ob morju, kakor se zgodi to tudi nasprotno. Tivoli še daleko ni to, kar bo nekoč, ce bo Ljubljana vzrastla in se zavrela svoje važnosti v sredoti litorialnih krasov, kakor so gorenjska letovišča. Ali poznate oni pomol nad Šiško za Bellevuejem visoko v gozdu. Kak razgled, zrak, gozd krog in krog. Zdaj je daleč, pot strma in grda — toda ena najlepših točk

mesto drobnih hišic in vil z vrtovi. V Ameriki, kjer pravite, da smo bogati, ne vztrajamo niti na tem, da mora biti vsa hiša zidana. Grade se lesene, lične, praktične — postavijo se v enem mesecu — in zdi se, da si to tudi Evropa tako pomagala. Pri vas je lesa dovolj in bi bilo mogoče z modernimi sredstvi hitro graditi, tako bi ne bilo ne stavbnih ne stanovanjskih kriz.«

»Vsi načrti mi ugajajo, treba bi bilo seveda kapitala.«

»Mislite amerikanskega. Zmogli bi to tudi sami. — Dosedaj je se izkazalo, da tuja posojila izgjnijo brez pravih uspehov. To da vrnimo se k ljubljanskim letoviščem. Prebijanje v takih vrtnih vilah in hišah je prijetno in ni treba poschno misli na letovišča, posebno tu kjer imate vse dovolj v bližini. Vablivo pa bi bilo tudi za tujce, ki ljubijo gorske kraje. Ob Savi bi se dalo na ta način ustvariti še marsik. Ne rečem, da bi s tem kaj izgubil vaš nebeski Bled, Kamnik in Bohinj. Vse to bi bilo treba vzeti skupaj kot velik alpski kompleks. V »Zvezdje« ste si ustvarili eksotičen vrt, po katerem bi človek zahrepel tudi tam, kje ob morju, kakor se zgodi to tudi nasprotno. Tivoli še daleko ni to, kar bo nekoč, ce bo Ljubljana vzrastla in se zavrela svoje važnosti v sredoti litorialnih krasov, kakor so gorenjska letovišča. Ali poznate oni pomol nad Šiško za Bellevuejem visoko v gozdu. Kak razgled, zrak, gozd krog in krog. Zdaj je daleč, pot strma in grda — toda ena najlepših točk

na zapadni strani Ljubljane. Čaka svojega mojstra.«

»Preveliki načrti v tem smislu so se doslej vsi ponesečili.«

»Verjamem, ker spada k dobrim načrtom tudi praktičnost, reklama, urejenost in komfort, predvsem pa solidnost. To so važne stvari glede tujškega prometa. Moj načrt se je tikjal bolj Ljubljano nego drugih krajev, ker sem vsled važnih dogodkov, kakor videte, ostal ljubljanski letovičar in odpotujem te dni na Blež. Želim, da bi kmalu v tem smislu napredoval.«

★ ★ ★

— Pot na Stari grad pri Kamniku bila je zadnja leta zelo slabá, ker sta jo vso raztrgala voda in les, ki so ga sekali spuščali po strmini. Letos jo je kamniška potrdnica SPD z blagohotnim dovoljenjem v pripomoci lastnice, ge. Apfaltern temeljito popravila, tako da je sedaj v prav dobrem stanju. Speljana je zložno, na nekaterih mestih so postavljene klopi, tako da tudi slabotnejši po njej lahko pridejo do razvaline, katera je na vrhu. Pot začenja na tuhinjski cesti par korakov naprej od zadnjih hiše predmestja Pod goro. Ker je severno pobočje hriba že izsekano, je pri vzpenjanju ves čas krasen razgled na kamniške planine, na vrhu pa se odpre krasen razgled na južno stran po polju proti Ljubljani. Izlet na Stari grad je posebno priporočljiv za izletnike, ki pridejo v Kamnik samo za nekaj ur ter nimajo časa da bi šli v Bistrico.

Gospodarstvo.

Ali bi bila delitev okrožnega urada za zavarovanje delavcev na mestu?

I.

Priobčil šefzdravnik dr. Bleiweis.

Nekateri mariborski in celjski krogovi so zavzeli za to, da bi se urad za zavarovanje delavcev v Sloveniji delil in da bi se v mariborski oblasti ustanovil še en ali celo še dva urada, akoprov se tamkaj nahaja že 7 uradovih ekspositor. O tem vprašanju so pred kratkim razpravljale tri važne korporacije, delavska zbornica, trgovska in obrtniška zbornica in Okrožni urad za Slovenijo sam. Vse tri so se izrekle proti delitvi. Za njih sklep so bili zlasti merodajni gospodarski razlogi. Ker pa ima urad za zavarovanje delavcev v prvih vrstih socijalne in dravne in ehaloge, se moramo vprašati, kako bi delitev učinkovala v tem pogledu. Nai mi bo torej dovoljenje, da izvedljivi, kakor delojevalci, ne presegovorim kot strokovnjak in z onega števka zdravstvenega vidika, s katerega je treba stvar presojeti.

Ako bi se okrožni urad delil, bi niti urad v Ljubljani, niti oni v Celju ali Mariboru ne razpolagal z zadostnimi sredstvi in napravami za efektivno zdravstveno članov. Nam vsem, ki imamo vpogled v stvar, povzroča bolniška panoga že danes skrbi. Dajatve so v zadnjem času zelo pomnožile. Članom in svojem je pristo na razpolago plombiranje in konzervativno lečenje zob, tudi umetna zobovia se dovoljujejo v dosti večji meri kakor prej. Določili so se dalje pogoj, pod katerimi postanejo člani ob prosti vožnji, prostem lečenju in uporabljanju kopeli in polni oskrbi lahko deležni zdravljencu v toplicah in kopališčih. — Za vse te nove udobnosti, ki se publicirajo v »Radniški Zaštiti«, zavarovanci kjer hitro zvedo. In pri nas, kjer je delavstvo dokaj bolj razvito in organizirano, kompaktно in precej enakomerno naseljeno po vsej pokrajini, kjer stavlja tudi večje zahteve na življenje in na socialne naprave, se zavarovanci teh udobnosti poslužujejo v dosti večji meri kakor pa na Hrvatskem ali celo v Srbiji. Izdatki bolniške panoge nam, kakor rečeno, že sedaj povzročajo skrbi. — Okrožni urad za celo Slovenijo jih bo še zmagoval, ker krijejo prispevki celote te

Odprijte vrata. Prosim, v tej sobi je pripravljen v ta namen divan.

Vem, da je bila v tem hipu moja dolžnost skočiti Vakaralovskemu za vrat in ga zadaviti. Toda za to so mi manjkalne potrebne kalorije. On se je najedel in je prebavljajal, jaz pa sem bil že 48 ur tešč. To je bila razlika med nama.

Tako sem samo videl, kako je pri Olgo Mihajlovno za roko in izginil z njo v majhno sobo, čije vrata so se zaprla za njima.

Bil sem iznova v tistem letargičnem stanju, ki sem vam ga opisal že poprej. Nazval sem je lunatično. Vakaralovskij je bil izginil z Olgo Mihajlovno, in so bila, kjer sem ostal, je bila prazna. Prazna, razen noge, ki je tičala v okornem vojaškem škoriju, in ki sem jo opazil na pragu drugih vrat, skozi katera sva bila prisla, vodečih na veliko stopnji pretekture.

našnja visoko razvita medicinska veda. Postala bi dalje nemogoča ureditev površnega Röntgena - zavoda, ki je danes največje važnosti za spoznavanje bolezni, zlasti v kirurških slučajih, pri operacijah in pri pljučnih obolenjih in ki daje v obsegu v celoti izvrsto zdravstvo sredstvo pri skrofulozu, raku in drugih nevarnih novih tvorbah. Zlasti bi bilo nemogoče, da bi si vsak urad nabavil po dva aparata, enega za diagnostiko, drugega za obsevanje in terapijo, kar je to danes zahtevati, ako naj bo naprava prvoravnna. Manjka nam tudi strokovnjakov za Röntgen. Slovenija ima samo enega v Ljubljani, ki se je po prizadevanju in na stroške ministrstva veževal v inozemstvu in ki nam je že obljubil svoje delovanje. Ako bi Maribor ali Celje hotela imeti strokovnjaka za Röntgen-zavod, bi ga moralna sama poslati na vežbanje in tudi pozneje draga plačevati. Čisto nemogoče bi pa bilo tako enemu kakor drugemu uradu vzdrževali moderno kopališče in zdravilišče za fizikalno terapijo, ki danes izdaleka nadkrijuje dosedanje malo uspešno lečenje z dravili. Od njega si pričakujem najboljše učinke takoj na hranilnik kakor na delazmožnost, zlasti n. pr. pri revmatizmu, ki so med delavstvom tako razširjeni. O pomenu snage za ljudsko zdravje pa mi ni treba govoriti. Moderna naprava zdravilnika kopališča, ki je danes niti premožni sloji nimajo na razpolago, bi seveda z delitvijo padla v vodo, vzdrževali bi je ne morel ne ljubljanski, ne mariborski urad.

II.

Doslej je že sklenjena in odobrena ustanovitev posebnih ambulatorijev v Mariboru in Ptaju. Kot tretje bo sledilo Celje. Inštrumentarij in vsa oprava za mariborski ambulatorij je že nabavljena in se nahaja pri tamoznji ekspositorji, za Ptuj se je že naročila. V Celju pa sedaj pregleduje arhitekt uradovo hišo, kako bi se dala prezidati, da se dobi prostor za ambulatorij.

Maribor, Celje in Ptuj dobe torej moderne ambulatorije, kjer bodo tudi ordinirali vsi potrebeni specialisti. Pogodbeni zobozdravniki že poslujejo v vseh teh krajih. Okrožni urad je s tem dobro preskrbel za splošne potrebe. — Uporaba prei omenjenih modernih zdravilnih naprav, Zander-dvorane, Röntgenzavoda, kopališča in fizikalnega zdravilišča, pa more biti le skupna ali pa je sploh neizvedljiva. Da bodo mogli te naprave uporabljati tudi zunanjci članji v svoji, sta v novem uradnem poslopiju predvideni dve veliki spalnici, za moške in ženske, vsaka z 10 posteljami. Člani, potrebnz zdravljenju z Zander-aparati, diagnosticiranjem ali obsevanjem z Röntgenovimi žarki, zdravljenju v kopališču in fizikalnem zdravilišču, bi prišli v Ljubljano, pri čemer bi se jim povojili potni stroški. Tu bi imeli brezplačno stanovanje in po načrtu šef-zdravnička tudi prost zauček, sicer bi se pa morali vzdrževati s hranilom. Ostali bi tu, dokler bi to zahtevalo njihovo lečenje. Bolje okrožni urad gotovo ni morel preskrbeti za vse člane, zlasti tudi za zunanjce. Mariborčani so došle v také zdravilne namene hodili v Gradec, v bodoče bodo hodili v Ljubljano; nemogoče je pa, da bi take drage moderne naprave morel ustvariti in vzdrževati kak majhen okrožni urad.

Sicer pa to vse skupaj še ni naivajše. Naši okrožni uradi morajo postati pravi zdravstveni uradi za delavstvo in se morajo lotiti preventivne medicine. Da je to najvažnejša potreba, spozna vsak, ki ima oči, da vidi. Le oglejte se naokoli v delavskih rodbinah. Če prav imamo že desetletja izvedeno bolniško zavarovanje, niso naši zdravstvene razmere postale dosti boljše. Tuberkuloza tepe delavstvo prav tako kakor pred 50. leti, nji se zmanjšalo število otrok, ki se rodijo slabokrvni, rahitični, živiljenja nezmožni, njih ogromna umrljivost v prvih živiljenjskih letih se je kmaj izboljšala, nebroj delavskih rodbin živi v istih brezupnih stanovanjskih in higieniskih razmerah, v isti nevednosti.

kakor pred desetletji. Tu je zastaviti si le in aksiom je danes, da se dà ljudsko zdravje dvigniti in izboljšati samo s preventivnimi merami. Na tem polju leži bodočnost socialnega zavarovanja. S tem delom pa naš urad še ni mogel pričeti, ker je še premlad, šele v začetku svojega razvoja. Preventivna medicina pa bo njegova glavna naloga. V to mora zbrati denarnih sredstev, kajti preventivni boj zahteva velikih sredstev in se da izpeljati le velikopotezno, z enega središča. Mali okrožni uradi ne bodo za preventivne mere nikdar sposobni, cepili bodo svoje sile in svoja sredstva z individualnim zdravljenjem, ki koristi samo posamniku, ki je pa brez vpliva na splošno ljudsko zdravje. Velik okrožni urad za Slovenijo bo pa tej nalogi kos, zlasti ako dobi še nekaj več avtonomije, za kar se vsi borimo. Da se da preventivni boj, od katerega edinega si morejo tako delodači kakor delojemalcii pričakovati koristi, izpeljati samo velikopotezno, v večjem obsegu, je pokazala tudi država. Kurativno medicino, bolnišnice namerava odstopiti oblastim v Mariboru in Ljubljani, za preventivne mere in za boj proti ljudskim kugam, proti infekcijskim boleznim pa je obdržala en sam zdravstveni inšpektorat za vso Slovenijo. Kar je država za prav spoznala v interesu celokupnega prebilvalstva, to mora biti tudi prav za člane socialnega zavarovanja, ki tvorijo večino tega prebilvalstva in ki jih najbolj tepejo ljudske kuge in socialne bolezni. — Komur je prospekt zavarovanje v resnici pri srcu, ta more biti le za en krožni urad, ker bo le ta kos svoji veliki nalogi. Lokalne potrebe in želje, ki so napram splošni potrebi manjšega pomena, se pa dajo urešenči s tem, da se dá posamniti ekspozitiram večji delokrog, da se jim omogči pobiranje prispevkov in izplačevanje hranarine, kar se da po zatrdili upravnih organov lahko izvesti. Ko pa sklepamo o tako važnem vprašanju, smemo imeti pred očmi le celokupen interes in prospekt zavarovancev.

★ ★ ★

—g Romunski sladkor se je podaril. Romunskega fin. ministra je bil predložen za dani zakonski načrt na zvišanju carine na uvozni sladkor za 100 %. Gospodarski krogi so vložili energičen protest. Cene sladkorja na domačem trgu so že poskočile.

—g Oglas. (Podatki pri trg. zbornici v Ljubljani.) Dobava teksilnega materijala. Pri ravnateljstvu drž. železnice v Zagrebu se vrši 4. avgusta ofertalna licitacija glede dobave teksilnega materijala. — Dobava blagajn. Direkcija pošte in telegrafov v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo za dobavo 15 stoečih in 10 ročnih blagajn na dan 4. avgusta 1924. Licitacija se vrši ob 11. uri dopoldne v sobi št. 43 v I. nadstr., Sv. Jakoba trg št. 2.

—g Dobava sena in slame ter ovsa. Pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki se bo vršila dne 7. avgusta tl. ofertalna licitacija glede dobave sena in slame, dne 8. avgusta tl. pa glede dobave ovsa za garnizije Vrbaske div. oblasti. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

—g Izdajateljem koledarjev. Ne strokovnjak-astronom je pripravil preskrbeto za skromen honorar do 15. avgusta tl. za koledarje primerne pripombe iz astronomije in vremenske beležke. Interesentom je njegov naslov na razpolago v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

—g Novosadski blagovni borci nötlijo dne 18. julija: Pšenica staria in nova za avgust september 320—325, oves baški, 300; koruza baška 255—257.50; moka baza »0« 510—515, »0« 505—510, »2« 450—460, »5« 390—400, »6« 365—370, »7« 310—315. Celokupni promet 164 vag. Tendenca čvrsta.

—g XV. redna konferenca glavne carinarnice II. reda na Raketu se bo vršila dne 21. julija 1924 v zgradbi carinarnice. Začetek ob 18. Na udeležbo so vabljeni vsi interesenti. Oni, ki bi hoteli govoriti na tej konferenci, naj se prilajijo pismeno 3 dni prej pri starešinstvu imenovane carinarnice.

—g Prvi mednarodni kongres žen. zdravnikov. 15. julija se je otvoril v Londonu prvi mednarodni kongres žen-zdravnikov, ki mu prisotujejo delegatini celega sveta. Angleški parlament pripravlja delegatima fife öclouče, ki se bo vršil na terasi parlamentnega poslopja.

—g Razstava modernega strojnega orodja. V Londonu se vrši dne 5. do 27. septembra t. l. razstava modernega strojnega orodja za predelovanje lesa itd. Razstava se vrši v Olympiji. Informacije o razstavi dobijo posetniki na razstavi britanske države v bazaru št. 284.

—g Mednarodna razstava za les in konгрès v Lyonu. V Lyonu se bo vršil od 20. oktobra do 2. novembra ti veliki mednarodni kongres za les in razstavo lesa.

—g Svinjski sejem. Na svinjski sejem dne 18. julija 1924. se je pridelalo 130 svinj, 2 ovc in 1 koza, skupaj 133 komadov ter so bile cene sledete: mladi prasiči 5—6 tednov stari za kom Din 200—225; 7—9 tednov 250—300; 3—4 mesece kom. 400—700; 5—7 mes. 750—900; 8—10 mes. 1000—1150; 1 le-

to starji kom 1500—1850; 1 kg žive teže Din 15—17.50; 1 kg mrtve teže Din 20—23.75, koze komad 225—250, ovc kom. 250.

—g Mednarodni velesejem v Lyonu, v letu 1925. Svetovnoznan mednarodni lioniški velesejem se bo vršil drugo leto, tekomo meseca marca. Raznatom načinom se pooblaščene trgovske agencije v Lyonu g. M. Andrič, ki je generalni zastopnik tega velesejema za celo Jugoslavijo, je interesentom za informacije, kakor tudi za prijave na razpolago.

—g Prodaja lesa. Šumska uprava v Srednjem pri Saravju bo prodala dne 31. julija tl. okoli 9000 m³ poškodovanega lesa na panju. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

tem. da žene ne pusti. Končno je deset stražnikov vdrl v vilo in so morali Klaro Clith nasiroma oteti.

Razsoda londonskega sodnika pa je imela presenetljive posledice. Na tisoče žen je zapustilo svoje možove, ker so le prisiljene, živele z njimi.

Jackson se je po senzacionalni afieri, ki je bila predmet splošnega zanimanja po vsem svetu, umaknil v zatišje. Nič več se ni čulo o njem.

O. S. Marden:

ČE SI DOBRO VZGOJEN.

(Prevedel dr. F. S.)

- 1.) Boš vedno ujeden.
- 2.) Ne boš se surovo izražal.
- 3.) Prizadeval si boš druge osrečevati.
- 4.) Nikdar ne opustiš spoštovanja, ki gre starosti.
- 5.) Nikdar se ne ponizaš do zlobnih opravljani.

6.) Nikdar se ne boš ponašal in bahal s svojimi deli.

7.) Svoje ujednostenosti ne boš meril po bančnih računih ljudi.

8.) Vestno se boš oziral na pravice drugih ljudi.

9.) V razgovoru se ne boš preprial.

10.) Nikdar ne pozabiš na obveznosti, obljube in dolžnosti kakor nekoli vrste.

11.) Nikdar ne boš smešil ljudi zaradi njihovega čudaštva in zaradi njihove občutljivosti.

12.) Ne boš ozlovil in se ne boš čutil zapostavljenega, ako se drugim posveča več pozornosti kakor pa tebi.

13.) Ne boš dolgočasil ljudi s stalnim pripovedovanjem o sebi in o svojih skrbih.

14.) Ne boš imel dveh vrst vedenja,

15.) Ne boš si domislijeval, da »obername« odtehta neuljuno in surovo vrste.

16.) Nikdar in nikakor ne povzroči nikomur nobene bolesti, aka mu lahko pomagaš.

17.) Nikdar ne opozoriš pohabljence na njegove hibe in se ne dotakne bolestnih strani občutljive duše.

18.) Ako si gost, ne boš dal spoznati, da ti ne diši predložena jed.

19.) Ne boš obračal na se pozornosti z glasnim govorjenjem ali s smehom, tudi ne boš obračal razgovor k sebi.

20.) S finim nastopom in z višjo inteligenco pokazeš, da si mnogo potoval na mestu, da bi stalno govoril o krajih, ki si jih obiskal.

KAREL NI HOTEL VILJEMOVIH ČET OB SOČI.

Baron Arz, zadnji načelnik avstro-ogrškega generalnega štaba, je napisal svoje spomine pod naslovom »Zur Geschichte des Krieges 1914—1918.«

Zanimivo je pismo, katero je pisal cesar Karel 26. avgusta 1917. in Reichenau-a svojemu prijatelju cesarju Viljemu.

Karel je pisal tako-le: Izkušnje iz enačne soške bitke so me preprečili, da bi se nahajali mi v eventualni dvanajsti bitki v najtežji situaciji. Pri mojih načelnikih in pri mojih pogumnih četah je narastlo prečiščanje, da bi se mogli polasti težke situacije potom ofenzive. Za to pa ne zadostujejo moji armadni zbori na italijanskem bojnem teritoriju, mračevč bi se morali privesti tjakaj drugi z vzhoda. Zato, dragi prijatelj, vplivaj na svoje vadilne generalje, da se avstro-ogrške divizije na vzhodu oprostijo in nadomestijo z nemškimi četami. Sigurno me boš razumel, ako polagam važnost na to, da bi se vadila ofenziva proti Italiji samo z mojimi četami. Vsa moja armada imenuje vojno proti Italiji našo vojno. Ako bi nam pomagale nemške čete, bi to vplivalo ponizevano in usodno na duh mojih vojakov. Pozdravili bi samo težko nemško artillerijo kot dobrodošlo pomoč na italijanskem bojnem teritoriju. Z zmagovitim udarcem na Italijo bi se morda hitro približili vojnemu koncu. Pridržujem tvoje pritrditve, da bo morel moj šef generalnega štaba kar najhitreje določiti detajle pod tvojim največjim armadnim vodstvom.

Ali koper znano, se cesar Viljem ni oziral na želje svojega prijatelja Karla in Italija je doživel kobarški poraz s posmotoj nemškimi četami.

* Dočašanje mleka v tankih. V Londonu nabavijo 500 mlečnih tankov, t. j. okromnih motornih vozov, izmed katerih zamejo vsak 50 do 60 hl mleka v svojo stekleno transportno posodo, to je mleka za 5 do 10.000 družin. Mleko se bo zajemalo na nabiralnih postajah na kmetij ter se bo med tem med potjo nikjer več dolivalo in odlivalo, mračevč se pripelje naravnost v mesto in razdeli strankam. Sedaj se vrše poskusi ob sodelovanju zdravstvene oblasti.

Izjava.

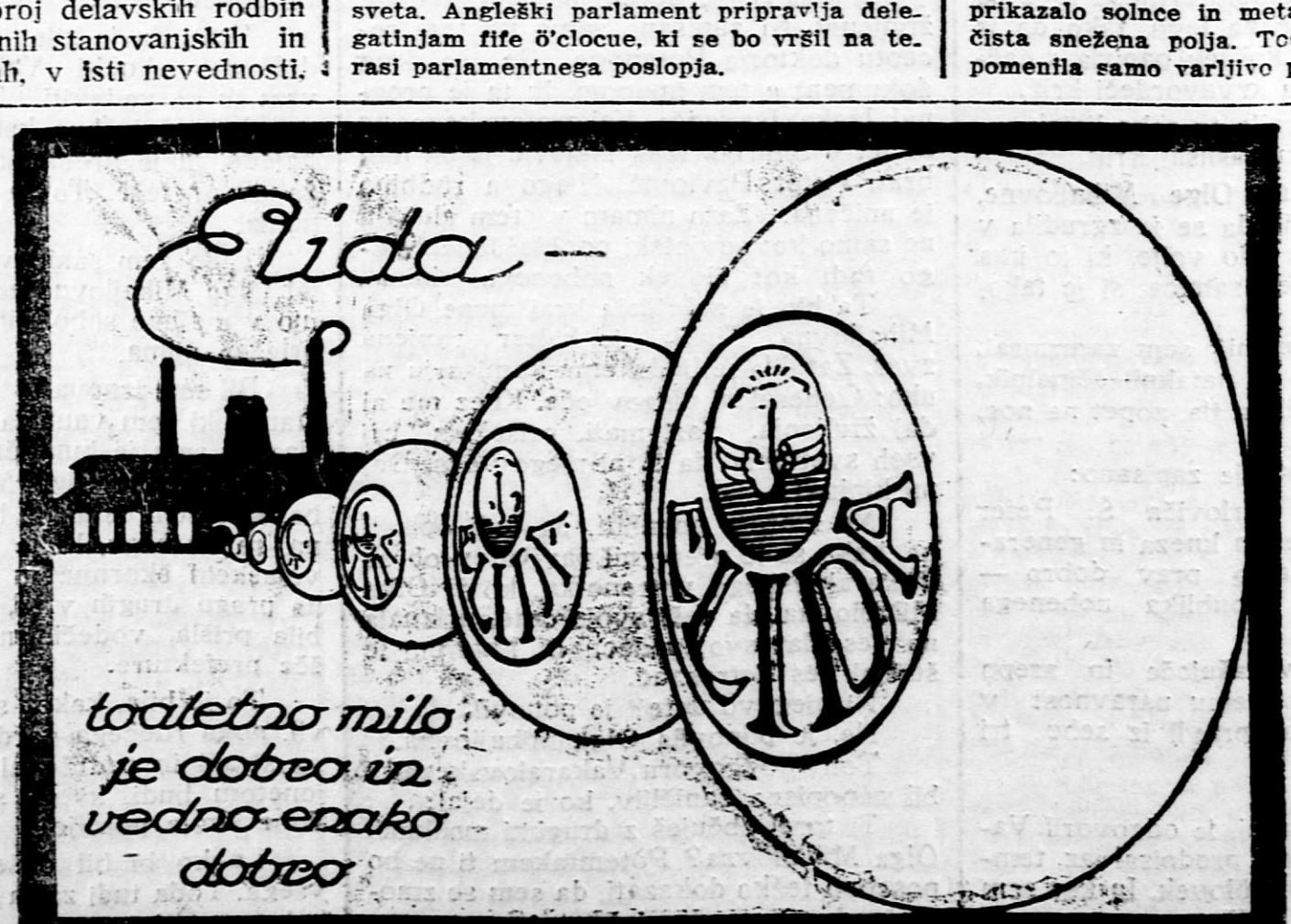
Podpisani izjavljjam, da je na občnem zboru Nabavljalne zadruge drž. žel. uslužencev dne 13. t. m. v Mestnem domu od g. Rudolfa Pompe postajenčnik v Smarju-Sap, iznesena trditev, s katero je imel namen jemati poštenje g. Poženelu Valentini, pročemu nadzor, in tajniku zadruge — gola laž in obrekovanje.

Izjavljjam, da g. Pompeju nikdar nisem omenil ali podal kakih dokazov za njegovo trditev, s katerih tudi nisem nikdar imel.

O poštenosti g. Poženelu in njegovi nesobični delavnosti v svojstvu tajniku pri omenjeni zadruzi pa nisem nikdar najmašnji dvomil niti tega proti komurkoli izjavil, ter izrekam g. Poženelu mojo iskreno zahvalo za njegovo velikodušnost, da je na mojo prošnjo odstopil od sodniškega postopanja proti meni.

Josip Fon, kreditničar drž. železnice v Ljubljani.

* Za ta spis uredništvo ne odgovarja.

Miran Jarc:

Gledanja.**8. V sijajini.**

Ko sem se naveličal pogovorov z ljudmi, ko sem spoznal, da so celo najlepše dvorane, ki v njih poslušamo najsinejše godbe, pa bodisi onih, ki svirajo z loki, čopiči ali svojim govorom, — da so te dvorane v blesku žarnic in vonjav le tesne ječe —, ko me je vsakodnevni šah z živimi figurami utrdil, da sem se zazdel prazen in votel kot godalo brez strun, ki lovi v svoje odprtine šumečo črnino vesoljstva, tedaj sem zbežal ven, ven in se ustavil ob reki. In sem postal otrok, ki je mali jez pričil Niagarskemu slapu, tratico, poraščeno z redkim grmičevjem, pa prostrani oazi; otrok, ki je začel govoriti drevesom in se jih dotikati kot rok bližnjega in se je strastno radoval ob spremnajočih se valovitiv vijugah vodnih ploskev.

Široko sem razpel roke in pisal v zrak slavospev, ki je bil neslišen in neviden okoli, a se je zato vrezaval v moje telo. Obšla me je neka slastna, čudna, dasi davno mi znana, zavest, da prav za prav nisem več oni, ki mora gledati na uro, ki je z nitkami, vezmi, sponami in verigami urezan v mrežo človeške družbe, temveč, da sem neskončno prost in mogočen kakor cvetlica, ki je kelih za sončne lunine in zvezdne bisere, kakor drevo, ki v dano vskrka v svoje telo pozdrave iz najdaljnje solne, kakor žival, ki je v njej mrtva narava prvič pogledala nad sebe, a vendar še kloni glavo k zemlji, kakor človek, ki ga iščem že vekove in vekove, a plod tega bolestnega krepenja je šele moja podoba: trudna od nepravilnih življienj mojih prednikov, boječa v sled spoznanju, da bodo morale oči strmeti še v silno negibnost molčeče egipčanske sfinge.

Ali vendar: hvaležen, hvaležen sem bil, da bi vris

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanje
pa Din 5—

Službe

Močan deček
se sprejme v trgovino z
mešanim blagom. Stanovanje in hrana v hiši,
drugo po dogovoru. — Konrad Pecher, Škofja Loka. 4628

Vajenec
se krojško obrt — se
sprejme takoj. — Več se
poizve v trgovini Anton
Presker, Ljubljana, Sv.
Petrja cesta 14. 4674

Sodarje,
večje izdelave sodov iz
mehkega lesa z leseniimi
obroči — iščemo. — Po-
nudbe na: Moster, tvor-
nica laka d. d. Zagreb,
Na Kanalu 41. 4677

Gospodinčna
srednjih let, večja vsega
gospodinjstva, z večjimi
nizimi izpriveliki — išče
mesta k boljšemu starej-
šemu samkemu gospodu. —
Ponudbe pod »Gospo-
dinja/4659« na upravo
»Slov. Naroda«.

Korespondentijo
sprejme v službo večja
ljubljanska tvornica. Pos-
goj perfektno znanje slo-
venske in nemške steno-
grafije, srbohrvatskega in
nemškega jezika, in govo-
ru in pisavi. — Ponudbe
z navedbo do sedanjega
delovanja (brez original-
nih spricelj) pod »Tvor-
nica — korespondentijo
4686« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

**Sprejme se trgov-
ski pomočnik,**
starejša moč mešane stro-
ke, koji bi bil zmožen
popolnoma samostojno
vodiť manufakturini od-
delek. — Reflektira se
samo na prvovrstne ma-
nufakturiste z daljšimi
spriceljimi — v sledi tega
plača dobra. — Ponudbe
pod Dober aranžer/4489
na upravo »Slovenskega
Naroda«.

Prodam

Motorno kolo
»Wanderer«, dobro ohran-
jeno, poceni naprodaj. —
Vič st. 38. 4707

Bakreni kotli

(24 komadov), docela no-
vi, 100 do 150 litrov, jako
conó naprodaj. — Vpra-
šanja na: Stjepan Grujić,
Zagreb, Zavrtnica 42. 4681

Motorno kolo

znamke »Puchs«, 4 HP,
skoro novo, z dvema se-
dežema, prodam po zni-
zani ceni radi selitve. —
Naslov: J. G. Celje,
Glavni trg 13. 4700

Okazijska**razprodaja.**

V ponedeljek 14. julija
in 21. julija se bo proda-
lo 200 damskih in de-
klinskih slaminikov. Cena
od 40 do 150 Din. —
Minka Horvat, modistička,
Stari trg 21. 4550

Mizarški stroji**in orodje**

skobelnik 70 cm (Dick-
tenhobelni), poravnalnik
60 cm (Abrechtin), freza
s spadajočim orodjem
(Fräsm.), krožna žaga
(Zirkularäge), vrtalni
stroj (Langlochbohrn.),
aut. brusilni stroj za 70
centim., dolžine, bens-
in motor 8 HP, bencin
motor 3 HP, parna vod-
na sesalka (Wasserdampf-
pumpe), deset skobel-
nikov (Hobelnike) —
s kompletnim orodjem.
Stroji so novi, najboljše
nemške tvrdke — ter se
v sled opustitve obra za
ugodno ceno — vse ali
posamezno — proda. —
Naslov pove uprava »Slov.
Naroda«. 4695

Kupim

Maline kupuje
vsako množino —
Srečko Potnik in drug,
Ljubljana, Metelkova uli-
ca 13. 4359

Pisalni stroj,

dobro ohranjen, kupim.
— Ponudbe pod »Boljša
znamka/4490« na upravo
»Slov. Naroda«.

Kože — zajčje,**jazbečeve**

in od druge divjačine —
kupuje za inozemstvo v
vseki množini. D. Zdra-
vič, trgovina usnj. Ljub-
ljana, Sv. Florijana ulica
št. 9. 3562

Stanovanja

Priprosto sobo
išče gospodična; je ves
dan odsona. — Ponudbe
pod »Slov. Naroda«.

Meblovano sobo
pri vdovi — išče soliden
gospod. — Ponudbe pod
»Stalno/4704« na upravo
»Slov. Naroda«.

Okazijska
razprodaja.

z gospodično, staro do 26
let gospod v boljši službi —
Samo resni ponudbe
na sliko pod Dom/4689
na upravo »Slov. Naroda«.

Mesečna soba

z verando se odda s 1.
avgustom t. l. bolje situ-
iranemu gospodu. — Na-
slov pove uprava »Slov.
Naroda«. 4691

Stanovanje

dobi oseba, katera bi po-
sodila 15.000 Din proti
garanciji na posestvo. —
Ponudbe pod »Stanovanje/4693«
na upravo »Slov. Naroda«.

Prazno sobo

iščem za takoj ali po-
zneje, po možnosti s ro-
benim vhodom. — Pis-
simene ponudbe pod šifro
»St. 4/4671« na upravo
»Slov. Naroda«.

Meblovano sobo

(lepo) s posebnim vodo-
dom in električno lučjo —
išče boljši soliden go-
spod. — Ponudbe pod
»1. avgust 1924« na upravo
»Slov. Naroda«.

Dopisovati želi

z gospodično ali vdovo
primerne starosti — brez
krivde ločen gospod, 35
let star, na vodilnem me-
stu pri večjem industrijs-
kem podjetju — v svrhu
poznejše ženitev. — Do-
pis, če mogoče s sliko,
pod »Bodočnost/4702« na
upravo »Slov. Naroda«.

Traži se soba,

čista, svetla, elegantno
opremljena, s poschim
ulazom, event. s hranom,
nedaleko od opere — za
mladog otmenog solidnog
gospodina sa avgustom
t. l. Plača po dogovoru.
— Ponudbe pod »Inženier/
4683« na upravo »Slov.
Naroda«.

Kože — zajčje,

jazbečeve

in od druge divjačine —
kupuje za inozemstvo v
vseki množini. D. Zdra-
vič, trgovina usnj. Ljub-
ljana, Sv. Florijana ulica
št. 9. 3562

Nerremičnine

Zaman se trudite
s prodajo vil, stanovanj-
skih, trgovskih in obr-
nih hiš, kmetijskih pos-
tev, gračin, žag, mlin-
ov, stavbnih parcel itd.,
ker kupci se oglašajo
stalno le pri

»Posest«,

Realitčna pisarna, d. z
o. z., Ljubljana, Sv. Pe-
tra cesta 24. 3770

Kupim gozd,
najraje bukov, zrel za
sekjanje. — Ponudbe pod
»Gozd/4668« na upravo
»Slov. Naroda«. 4697

kurjenje za enodružinske hiše

je svežezačno ventilacijsko kurjenje, ki se lahko vgra-
di tudi v vsako staro hišo. Prospekt daje zastonj in
poštne proste. Luftheizungsbau Gesellschaft G.m.b.h. Wien XVIII.

Vešče zastopnike

s stalnim sedežem v Grazu, pri pekih dokazljivo dobro
vpečjane in priljubljene, išče zastopstvo dobavezmožnega
mlina za Štajersko ev. za Koroško. Ponudbe pod »Pri-
ma Referenzen 10207« na anonč. ekspedicijo Rasteiger,
Graz I, Avstrija. 4698

Važno za nove in obstoječe industrije.

Tovarna cementa Zidani most ima naprodaj: dva
parna stroja, vsaki po 100 konjskih moči, sistem »Hoch« in tri
parne kotle, dva po 45 m² znamke »Hoch«, in energa po 90 m²
»Tischtein«.

Parni stroji in kotle so v najboljšem stanju in se na željo
labko vidijo v obratu.

Na prodaj je tudi: dva kolerja (Kollergänge) v dobrem

vseh dimenzijah, parne cevi in veliko drugih strojnih delov, in se
postopeč na zahtevno seznamu. — Cene so nizke. Ponudba se osebni ogled.

skal ali pa poklekova, kar so me ne-
znane sile potegnile v veletok življenja
— zavesti, da sem ogromen, večni del
vesoljstva. Občutil sem brezmejno srečo
svojega zemljanstva; »o, blažen, da
sem se rodile, sem vzlikal in vsaka
stvar mi je bila bližu, bližu, bila je v
meni in jaz sem bil v vsem.«

Začudil sem se: kako, da sem iskal
življenja tam, kjer ga ni, kjer je samo
bolno nadomestilo, v napisanih, upo-
doblenih in v zvezničnih sanjah velikih
bolnikov, v šumečem, a hreščem di-
rindaju zabavšč, kjer se opajajo z
neprebujene duše. Videl sem, da je
pesem — zdravje, da je zdravje lepota,
da je šele veliki mir pravo gibanje in
da je prava svoboda: tišina v danost,
ki nas je uče rastline.

Zanikal sem se v veličast gora, ki
so si nejšje od največjih spomenikov
človeških rok, a ponižnejše mimo naj-
skritejše cvetlice. Pobožno sem gledal
gordove, ki je v njih strašna sila levov
in tigrov, a tudi golobja krotkost in
plahost.

IV. takih kipih, ki so večnost in brez-
časje, je vsaka beseda podoba, zvok in
ples. Kaj zato, če pustiš te utripe ne-
napisane. Ali boš živo ptico uklepal v
kletko?

Sprosti se!

Daj, da polete vse tvoje rahle in
pokojne misli v vesoljstvo: okrog sol-
ca se bodo zbrane v čudovit v čudovit
soj, ki te začne oblikovati in
prežarjati, da se preraža v tej nebeski
vodi in postajaš sam bajno lepa melo-
dija ...

Razgled po slovanskem svetu.

— Češkoslovaški kolonisti na Ruskem
narodu in vladu Češkoslovaške republike.
Težka situacija, v kateri so se nahajali če-
škoslovaški kolonisti v Rusiji poslednja
leta, je bila v zvorki brezstevilnih prošenj za
repatriacijo, a vladu Češkoslovaške re-
publike v svesti si velikega narodno-gos-
podarskega in kulturnega pomena naših
naselbin na Ruskem, je smatrala za va-
žnejše, ustvari naredbo, da se naše koloni-
je v Ruski vzdrže. Zato je sklenila, da

namesto repatriacije, ki bi samo stala
ognomnega denarja in katera bi končno
privleda do tega, da bi se naše kolonije
v Rusiji končale, organizira po nasvetu
MZV podporno akcijo za dobavo gospo-
darstvenih strojev itd. Ta akcija ima večdo-
ber uspeh in njen pomen se kaže v na-
slednji zahvali češkoslovaške kolonije na
Ruskem: »Narodu in vladu Češkoslovaške
republike! Bratje, težko najdemo primerni
besed, s katerimi bi izrazilovali hvalo za vse
to, kar ste dosegli storili za nas. Vsak čas
se spominjam tistih dni, ko so okoli nas
ljudje umirali od lakote, a Vi niste čakali
na naše prošnje, ampak ste od ust pritr-
gali Vašim otrokom, ženam in bratom in
ne glede na težkoče ste oteli na tisoče lju-
di, da niso od lakote pomrli. Vprav za Ve-
liko noč smo prejeli krasen dokaz. Vse
narodno požrtvovnosti in vsi, ki žive krog
nas, se vprašujejo: Kateri narod pa je to?
a nam se prsa dvigajo in čudo, da nam jih
od veselja in ponosa ne razbije, dasi vemo,
da to ni naša zasluga, ampak ponosni smo,
da smo člani tega naroda, ki dokazuje da-
nes celenu svet, da je vreden svojega
mesta med prvimi narodi na zemlji.«

Uzjamstvo popravilne LOKOMOBILI
Lanz-Wolf Gradj. god. 1914—22

Popravila se izvajajo točno in solidno.

HP	HP	HP	Novi
10—15	75—85	200—300	40—65 HP
15—20	80—100	300—500	50—80
20—25	100—120	500—600	100—120
30—35	120—130	500—600	100—140
40—50	130—150	Novi	130—190
50—60	150—200	26—48	170—210
60—70	170—230	50	200—300

Prvorazredno generalno popravljeni. Iskušani. Jednogodišnje tvorničko jamstvo. Potpuna montaža. Pogledajte naše stalno skladiste.

SIROVOULJNI MOTORI BENZIN MOTORI Vse mlinske stroje

prvovrstne izvršitve, naprave modernih mlinovalnih rekonstrukcija in preizdave že obstoječih mlinovalnih po modernem sistemu

silosi in tavanske žitnice, naprave za transport žita.

Velika zaloga v Zagrebu. Obisk inženjerja, projekti, prospekti in katalogi brezplačno.

Točna dobava. Cene zmerne.

Transmisije Potpuna montaža

BRACA FISCHER d. o., ZAGREB Pantovčak 5

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg 15
popravlja svoje zaloge dežnikov in sočačkov ter sprejemalnih palic.

Popravila se izvajajo točno in solidno.

Lisičje kože

sprejemata v črno, alaska, kržasto, skunks barvanje in strojenje — PRVA JUGOSLOVENSKA BARVARIA, KRZNARSTVO IN STROJARSTVO Z ELEKTRICNIM OBRAZOTOM. Delo se sprejemata: LJUBLJANA, KRIZEVNIŠKA 7.

Hiša

z dobro idočo trgovino, pri farmcerki, se radi rodbinskih razmer proda za 175.000 dinarjev. Ponudbe pod „Zlata jama“ 4666—na upravo Slov. Naroda.

Kopalne obleke in 30 T hlače v veliki izbiri
Modna trgovina H. Kenda - Ljubljana

BRACA PEC DALJ (SLAVONIJA)

povsem zrela s skladista

Tovarna na zimske salame

Zaloga klavirjev in pianinov najboljših tovaren Bösendorfer, Czapa, Ehrbar, Högl, Schweighofer, Original Stingl ltd.

Tudi na obroke. Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilserjeva ulica številka 5.

Hirska posojilnica

Ljubljana, Kralja Petra trg štev. 8, I. nadstr. sprejema hranilne vloge po 8 %

Večje in stalne vloge do 12 %. 3539

Dekliški zavod, Vesna'

z moderno urejenim internatom, gospodinjsko in obrtno šolo, nudi dekletom od 15 let naprej dobro odgojo in primerno izobrazbo. Sprejemajo se tudi gojenke, ki obiskujejo druga mariborska učilišča. Prospekti pri vodstvu na razpolago. 4541

Modna trgovina
A. Šinkovic nasl.
K. Soss
Ljubljana
Mestni trg 19.

B. O. B. tvornica beton, blagajn
— d. d. Vukovar —
Brzojavke: Bob, Vukovar — Tel. int. 56
Proizvodnja in oprava vsakovrstnih blagajn iz jeklobetona omar za dokumente tresornih vrat itd. itd. v najlepši in najsolidnejši izdelavi. Glavno zastopstvo in samoprodaja za celo Jugoslavijo: Armin Goldstein, agentura in komisionalna trgovina Vukovar. Zastopstvo in depot: Matador, Zagreb, Ilica štev. 5. 29 T

Brezpogojna sigurnost proti ognju. Največja sigurnost proti vlotu-

CIE. GLE. TRANSATLANTIQUE

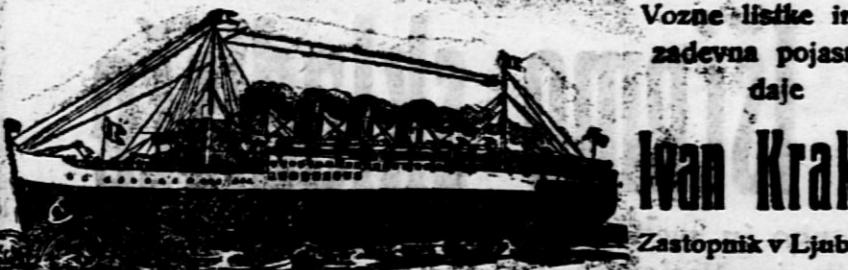
Najhitrejša vožnja v Sev. Ameriko same 6 dni čez morje

Havre-New York, Cuba in Meksiko

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo Slavenske banke d. d. v Zagrebu.

Vozne lisnice in tozadne pojasnila daje

Ivan Kraker Zastopnik v Ljubljani Kolodvorska ulica 41 3534

Kosta Vukasinovič, Ljubljana-Maribor

Samoprodaja tvrdik PETOVITA, P. L. POPPER in TIP-TOP. Dobila je novo partijsko modernih in prvovrstnih moških, ženskih in dečjih čevljev. Postrežba točna!

Solidne cene!

3537

Dobijo se v vsaki strokovni trgovini. Generalno zastopstvo za SHS

ISO WEISS, ZAGREB, PALMOTICEVA ULICA BROJ 66, veletrgovina vsakovrstnih fotografiskih potrebnosti.

fotografske plošče so najboljše!

Dobijo se v vsaki strokovni trgovini. Generalno zastopstvo za SHS

veletrgovina vsakovrstnih fotografiskih potrebnosti.

G. F. Jurasek

Ljubljana, Wolfm. ul. 12

Uglašnjeno ter popravljeno glasovirje in harmonike, Specijalno strokovno in ceno!

Hrastove in smrekove hlove

v dolžinah nad 3 metre in debelih nad 30 cm

kupimo vsake množine

najraje na progi Zidani most-Brežice. Ponudbe z navedbo cene, množine in kraja, kjer se hlodi atko ogledajo, na:

And. Jakil, Krmelj (Dolenjsko)

Velika zaloga klobukov in slaminikov se dobri pri

Franc Cerar

družba z o.z., tovarna v Stobu, pošta Domžale

Prevzemajo se tudi stari klobuki in slaminiki v popravilo pri Kočevčevi i Trščan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo.

Zaloga v Celju, Gospodska ul. 4

Lep črn premog

4000 do 5000 kalorij franko Ormož, tona po 300 Din,

predaja Slovenska pre-

mogokopna družba z o.z. v Ljubljani, Wolfova ulica 1.

Rajstarejša slovenska

plesarska in lilaška

delavnica

Ivan Bricej, Dunajska c. 19,

se priporoča. Izvršite točna, cene

zmerne. 2530

Dobi se povsod. — Glavna zaloga drog. A. Kanc, Ljubljana.

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.

korvec, stavbi, galerijski in okrasni

kiepar. Instalacije vedovodov,

Naprave streljedov. Popolne in klesne naprave

Izdelovanje posod iz pločevine za

firmič, barvo, lak in med vsake

velikosti kakor tudi posod (Skatle) za konserve.

Edino prave „Goiser“ čevlje

in Iovske čevlje dobite le v

novo urejeni trgovini in delavnici

J. Brajer

Ljubljana

Turščki trg (Greg) 1.

Istotam se izdelujejo vse vrste

čevlji po meri in vse vrste tržnih

čevljev. — Trgovci popusti!

Cene solidne! Postrežba točna!

Zaklad

vsake dobre gospodinje je močno in lepo

perilo, kar pa je edino mogoče, ako kupite

BELO PLATNO

v veletrgovini R. STERMECKI v CELJU,

kjer najdete velikansko zalogu in čudo-

vitne cene. Lastna manipulacija in

import. Trgovci engros cene.

CENIK ZASTONJ.

Auto-interesenti!

Posetite našo izložbo v Mariboru, Aleksandrova cesta 19, v kateri se nahajajo vedeni razloženi naprodaj novi in stari avtomobili prve vrste. Ravno tako se tam prodajajo

motorna dvokolesna, radio-aparati, plazalni stroji itd. Poučevanje v vožnji teoretično in praktično. Razvojeni, toda samo biezibno ohranjeni vozovi se sprejmejo v komisionalno prodajo.

3399

Strogo skrbna, zelo solidna postrežba.

A. Stoinschegg — R. Pelikan, Maribor, Aleksandrova cesta 19.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA

I. Z. Z. O. Z.

v novourejenih prostorih

v Ljubljani

Mestni trg št. 6 Mestni trg št. 6

obrestuje vloge na hranilne knjižlice in

tekoči račun po

8%

Večje in stalne vloge z odpovednim rokom

obrestuje tudi više po dogovoru.

Sprejema v inkaso fakture in ostalo

terjatev.

Posojila daje le proti popolni varnosti na

ukojizbo, proti poroštvi in proti zastavi.

Ljubljana in Šentjanška posojilnica.

Šentjanški premog

vseh vrst in vsake množine nudi po zmernih cenah in za promptno

dobavo 3554

Prodajni urad šentjanškega premogovnika

AND. JAKIL, LJUBLJANA, Krekov trg št. 10.

Zobozdravnik

4676

dr. Ivan Oblak

Miklošičeva cesta (Vzajemna posojilnica)

ne ordinira od 21. julija do 7. avgusta

Soba.